T.C.
DOĞU AKDENİZ KALKINMA AJANSI

TR63 BÖLGESİ İŞGÜCÜ PİYASASI RAPORU

HATAY - KAHRAMANMARAŞ - OSMANİYE

www.dogaka.gov.tr

T.C. DOĞU AKDENİZ KALKINMA AJANSI
T.R. EASTERN MEDITERRANEAN DEVELOPMENT AGENCY
DOĞAKA

TR63 BÖLGESİ

İŞGÜCÜ PİYASASI

RAPORU

İÇİNDEKİLER

Önsöz III
Sunuş IV
İçindekiler V
Tablolar VI
Şekiller VIII
Tanımlar IX
1. Dünya'da İşgücü Durumu 1
1.1. İşgücüne Katılım 1
1.2. İstihdam 2
1.3. İşsizlik **4**
2. Türkiye'de İşgücü, İstihdam ve İşsizlik 6
2.1. Türkiye'de İşgücü 6
2.2. Türkiye'de İstihdam 8
2.2.1. Türkiye'de İstihdam Edilenlerin İşteki Memnuniyet Durumu 11
2.2.2. Gençlerin İşgücü Piyasasına Geçişi 13
2.2.3. Türkiye'de Kayıtdışı İstihdam 14
2.3. Türkiye'de İşsizlik 15
3. TR63 Bölgesi İşgücü Piyasaları, İstihdam ve İşsizlik 19
3.1. TR63 Bölgesinde İşgücü 19
3.2. TR63 Bölgesinde İstihdam 22
3.3. TR63 Bölgesinde İşsizlik 27
3.4. Hatay İşgücü Piyasaları, İstihdam ve İşsizlik 30
3.5. Kahramanmaraş İşgücü Piyasaları, İstihdam ve İşsizlik 33
3.6. Osmaniye İşgücü Piyasaları, İstihdam ve İşsizlik 35
3.7. TR63 Bölgesinde Kurulan-Kapanan Şirket Sayılar 37
3.8. TR63 Bölgesi Sosyal Güvenlik Verileri 41
3.9. TR63 Bölgesi Çalışma ve İş Kurumu (İŞKUR) Verileri 46
4. Genel Değerlendirme 53

TABLOLAR

Tablo 1. İşgücüne Katılım Oranı (15+) 1
Tablo 2. Ülkelere Göre İşgücüne Katılım Oranı, 2016 1
Tablo 3. İstihdam Oranı (15+) 2
Tablo 4. Faaliyet Alanlarına Göre İstihdam (Bin Kişi) 3
Tablo 5. İşsizlik Oranı (15+) 4
Tablo 6. Yaş Grubu ve Cinsiyete Göre İşgücüne Katılım Oranı 6
Tablo 7. Eğitim Durumuna Göre İşgücüne Katılım Oranı 7
Tablo 8. Yaş ve Cinsiyete Göre İstihdam Oranı 10
Tablo 9. Eğitim Durumuna Göre İstihdam Oranı 11
Tablo 10. İstihdam Edilenlerin İşteki Durumu 11
Tablo 11. İstihdam Edilenlerin İşteki Durumuna Göre İşinden Memnuniyet Oranı, 2017 11
Tablo 12. İstihdam Edilenlerin Eğitim Durumuna Göre İşinden Memnuniyet Oranı, 2017 12
Tablo 13. İstihdam Edilenlerin Meslek Grubuna Göre İşinden Memnuniyet Oranı, 2017 12
Tablo 14. İstihdam Edilenlerin Sektörlere Göre İşinden memnuniyet Oranı, 2017 13
Tablo 15. Genç Nüfusun Eğitim ve İstihdamda Olma Durumu (15-29 Yaş Grubu) 13
Tablo 16. En az bir okul bitiren ve istihdamda olanların eğitim durumuna göre aldığı eğitimin işe katkısı (%) 13
Tablo 17. Eğitim sürecini tamamlamayan fertlerin, bitirdiği eğitim düzeyine göre eğitim sürecini tamamlamama nedeni (%) 14
Tablo 18. Kayıtdışı İstihdam (15+) 14
Tablo 19. Kayıtdışı İstihdamın Sektörel Dağılımı 15
Tablo 20. İstihdam edilenlerden işbaşında olanların ortalama fiili çalışma süreleri (saat) 15
Tablo 21. Yaş ve Cinsiyete Göre İşsizlik Oranı 16
Tablo 22. AB ve Türkiye'de Genç İşsizlik Oranları (15-24 Yaş) 17
Tablo 23. Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Oranı 17
Tablo 24. İş Aradıkları Kanala Göre İşsizler 18
Tablo 25. TR63 Bölgesi Cinsiyete Göre İşgücüne Katılım Oranı 19
Tablo 26. TR63 Bölgesinde Yaş Grubuna Göre İşgücüne Katılım Oranı 20
Tablo 27. TR63 Bölgesinde Eğitim Durumuna Göre İşgücüne Katılım Oranı 20
Tablo 28. Düzey 2 Bölgelerine Göre İşgücüne Katılım Oranı, 2016 21
Tablo 29. TR63 Bölgesi Cinsiyete Göre İstihdam Oranı 22
Tablo 30. TR63 Bölgesinde Yaş Grubuna Göre İstihdam Oranı 23
Tablo 31. TR63 Bölgesinde Eğitim Durumuna Göre İstihdam Oranı 23
Tablo 32. Düzey 2 Bölgelerinde İstihdam Oranı 25
Tablo 33. TR63 Bölgesinde Kayıtdışı İstihdam (15+) 26
Tablo 34. TR63 Bölgesi Cinsiyete Göre İşsizlik Oranı 27
Tablo 35. TR63 Bölgesinde Yaş Grubuna Göre İşsizlik Oranı 28
Tablo 36. TR63 Bölgesinde Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Oranı 28
Tablo 37. Düzey 2 Bölgelerine Göre İşsizlik Oranı 29
Tablo 38. TR63 Bölgesinin Düzey 2 Bölgeleri Arasındaki İşgücü, İstihdam ve İşsizlik Oranları Sıralaması 30
Tablo 39. Hatay İlinde Kurumsal Olmayan Nüfusun İşgücü Durumu (15+) 30
Tablo 40. Hatay İli İşgücü İstatistikleri 81 İl Sıralaması 32
Tablo 41. Kahramanmaraş İlinde Kurumsal Olmayan Nüfusun İşgücü Durumu (15+) 33

TABLOLAR

Tablo 42. Kahramanmaraş İli İşgücü İstatistikleri 81 İl Sıralaması 35
Tablo 43. Osmaniye İlinde Kurumsal Olmayan Nüfusun İşgücü Durumu (15+) 35
Tablo 44. Osmaniye İli İşgücü İstatistikleri 81 İl Sıralaması 37
Tablo 45. Hatay İlinde Kurulan, Kapanan İşyeri İstatistikleri 38
Tablo 46. Kahramanmaraş İlinde Kurulan, Kapanan İşyeri İstatistikleri 39
Tablo 47. Osmaniye İlinde Kurulan, Kapanan İşyeri İstatistikleri 40
Tablo 48. TR63 Bölgesinde Sosyal Güvenlik Kapsamında Aktif Çalışan Kişi Sayısı, 2016 41
Tablo 49. Hatay İlinde Çalışan Sayısına Göre İşyeri Büyüklüğü Dağılımı, 2016 42
Tablo 50. Kahramanmaraş İlinde Çalışan Sayısına Göre İşyeri Büyüklüğü Dağılımı, 2016 42
Tablo 51. Osmaniye İlinde Çalışan Sayısına Göre İşyeri Büyüklüğü Dağılımı, 2016 42
Tablo 52. Hatay İlinde Faaliyet Gruplarına Göre İşyeri ve Sigortalı Sayısı, 2016 44
Tablo 53. Kahramanmaraş İlinde Faaliyet Gruplarına Göre İşyeri ve Sigortalı Sayısı, 2016 45
Tablo 54. Osmaniye İlinde Faaliyet Gruplarına Göre İşyeri ve Sigortalı Sayısı, 2016 46
Tablo 55. Hatay İli İŞKUR'a Kayıtlı İş Arayanlar 46
Tablo 56. Hatay İlinde Mesleklere Göre Açık İş Sayıları, 2016 47
Tablo 57. Hatay İlinde Mesleklere Göre İşe Yerleştirmeler, 2016 48
Tablo 58. Kahramanmaraş İli İŞKUR'a Kayıtlı İş Arayanlar 48
Tablo 59. Kahramanmaraş İlinde Mesleklere Göre Açık İş Sayıları, 2016 49
Tablo 60. Kahramanmaraş İlinde Mesleklere Göre İşe Yerleştirmeler, 2016 50
Tablo 61. Osmaniye İli İŞKUR'a Kayıtlı İş Arayanlar 50
Tablo 62. Osmaniye İlinde Mesleklere Göre Açık İş Sayıları, 2016 51
Tablo 63. Osmaniye İlinde Mesleklere Göre İşe Yerleştirmeler, 2016 52

ŞEKİLLER

Şekil 1. Ülkelere Göre Kadın İstihdam Oranı, 2016 2
Şekil 2. Sektörlere Göre İstihdam Oranı, 2016 3
Şekil 3. Yıllar İtibariyle Ülkelere Göre İşsizlik Oranı 4
Şekil 4. Seçilmiş OECD Ülkelerinde Genç İşsizlik Oranı, 2016 5
Şekil 5. Yıllar İtibariyle Türkiye'de Kurumsal Olmayan Nüfusun İşgücüne Katılım Durumu (15+ yaş) 6
Şekil 6. İşgücüne Dahil Olmayanların İşgücüne Dahil Olmama Nedenleri, 2016 7
Şekil 7. Yıllar İtibariyle Türkiye'de Kurumsal Olmayan Nüfusun İstihdam Durumu (15+ yaş) 8
Şekil 8. Türkiye'de Sektörlere Göre İstihdam Oranı 9
Şekil 9. Orta Vadeli Program (2018-2020) İstihdam Tahminleri 10
Şekil 10. Yıllar İtibariyle Türkiye'de Kurumsal Olmayan Nüfusun İşsizlik Durumu (15+ yaş) 15
Şekil 11. Orta Vadeli Program (2018-2020) İşsizlik Tahminleri 16
Şekil 12. Türkiye ve TR63 Bölgesinde İşgücüne Katılım Oranı 19
Şekil 13. Türkiye ve TR63 Bölgesinde İstihdam Oranı 22
Şekil 14. TR63 Bölgesinde Sektörlere Göre İstihdam Oranı 24
Şekil 15. Türkiye ve TR63 Bölgesinde Kayıtdışı İstihdam 26
Şekil 16. Türkiye ve TR63 Bölgesinde İşsizlik Oranı 27
Şekil 17. Hatay, TR63 Bölgesi ve Türkiye Karşılaştırmalı İşgücüne Katılım Oranı 31
Şekil 18. Hatay, TR63 Bölgesi ve Türkiye Karşılaştırmalı İstihdam Oranı 31
Şekil 19. Hatay, TR63 Bölgesi ve Türkiye Karşılaştırmalı İşsizlik Oranı 32
Şekil 20. Kahramanmaraş, TR63 Bölgesi ve Türkiye Karşılaştırmalı İşgücüne Katılım Oranı 33
Şekil 21. Kahramanmaraş, TR63 Bölgesi ve Türkiye Karşılaştırmalı İstihdam Oranı 34
Şekil 22. Kahramanmaraş, TR63 Bölgesi ve Türkiye Karşılaştırmalı İşsizlik Oranı 34
Şekil 23. Osmaniye, TR63 Bölgesi ve Türkiye Karşılaştırmalı İşgücüne Katılım Oranı 36
Şekil 24. Osmaniye, TR63 Bölgesi ve Türkiye Karşılaştırmalı İstihdam Oranı 36
Şekil 25. Osmaniye, TR63 Bölgesi ve Türkiye Karşılaştırmalı İşsizlik Oranı 37
Şekil 26. Sosyal Güvenlik Kapsamında Aktif Çalışanların İl Nüfusuna Oranı, 2016 41
Şekil 27. TR63 Bölgesi İllerinde SGK'ya Kayıtlı İşyeri Sayısı, 2016 43
Şekil 28. Hatay İlinde İşe Yerleştirilenlerin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı, 2016 47
Şekil 29. Kahramanmaraş İlinde İşe Yerleştirilenlerin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı, 2016 49
Şekil 30. Osmaniye İlinde İşe Yerleştirilenlerin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı, 2016 51

TANIMLAR

Kurumsal Olmayan Nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikli hastane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal Olmayan Çalışma Çağındaki Nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Genç Nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne Katılma Oranı: İşgücünün kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus içindeki oranıdır.

İstihdam: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dahil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

- **İşbaşında olanlar:** Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.
- **İşbaşında olmayanlar:** İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmasa da kendi hesabına ve işverenler istihdamda kabul edilmektedir.

Ücretli ve maaşlı çalışan ve çeşitli nedenlerle referans döneminde işlerinin başında bulunmayan fertler; ancak 3 ay içinde işlerinin başına geri döneceklerse veya işten uzak kaldıkları süre zarfında maaş veya ücretlerinin en az %50 ve daha fazlasını almaya devam ediyorlarsa istihdamda kabul edilmektedir. Bununla birlikte, referans haftası içinde «1 saat» bile çalışmamış olan ücretsiz aile işçileri ve yevmiyeliler istihdamda kabul edilmemektedir.
Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dahil edilmektedirler.

İstihdam Oranı: İstihdamın, kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus içindeki oranıdır.

İşsiz: Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiçbir işte çalışmamış ve böyle bir işle bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son üç ay içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, üç ay içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dâhildirler.

İşsizlik Oranı: İşsiz nüfusun işgücü içindeki oranıdır.

Tarım Dışı İşsizlik Oranı: İşsizlik oranı hesaplamalarında tarım sektörünün hesaba katılmayarak hesaplanan göstergedir.

Genç İşsiz: 15-24 yaş grubunda olup işsiz olan kişilerdir.

Genç İşsizlik Oranı: 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

İşgücüne Dâhil Olmayanlar: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

- İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar
- İş bulma ümidi olmayanlar
- Diğer (Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.)
- Mevsimlik çalışanlar

TANIMLAR

- Ev işleriyle meşgul
- Eğitim/öğretime devam ediyor
- Emekli
- Çalışamaz halde
- Diğer (Ailevi ve kişisel nedenlerden ve bunun dışındaki diğer nedenlerden dolayı iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.)

Kayıt Dışı İstihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

İşteki durum: İstihdam edilen ve daha önce bir işte çalışmış olanlar, Uluslararası İşteki Durum Sınıflamasına (ICSE,1993) uygun olarak sınıflandırılmakta ve yayımlanmaktadır.

1 Ücretli veya maaşlı

2 İşveren

3 Kendi hesabına

4 Ücretsiz aile işçisi

Eğitim durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgiler Uluslararası Standart Eğitim Sınıflamasına (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmıştır.

1 Okuryazar olmayanlar

2 Lise altı eğitimliler

- Okuma yazma bilip, bir okul bitirmeyenler
- İlkokul
- İlköğretim
- Ortaokul veya mesleki ortaokul

3 Lise ve dengi meslek okulu mezunu

- Genel lise
- Mesleki veya teknik lise

4 Yükseköğretim

- Yüksekokul
- Üniversite
- Master ve doktora

1. Dünya'da İşgücü Durumu

1.1. İşgücüne Katılım

Bir ülke nüfusunun çalışma çağında olduğu kabul edilen nüfusunun çalışma arzusunda olup işsiz olanlar ve halen çalışmakta olanların oluşturmuş oldukları toplama işgücü denir. İşgücünün çalışma çağındaki nüfusa oranına da işgücüne katılım oranı denir. İşgücüne katılım oranı bir anlamda ülkedeki çalışabilir nüfusun veriminin bir ölçüsü olarak da kullanılmaktadır.

Tablo 1. İşgücüne Katılım Oranı (15+)

	2012	2013	2014	2015	2016
OECD Ülkeleri	60,1	60,0	60,0	59,9	60,2
AB (28) Ülkeleri	58,0	58,0	58,0	58,0	58,2
G7 Ülkeleri	60,7	60,5	60,4	60,3	60,6
Türkiye	50,0	50,8	50,5	51,3	52,0

Kaynak: OECD

2016 yılı itibariyle OECD ülkelerinde işgücüne katılım oranı %60,2 olarak gerçekleşirken AB ülkelerinde ise bu oran %58,2 olarak gerçekleşmiş olup yıllar itibariyle değerlendirildiğinde OECD ve AB ülkelerinde bu oranda önemli bir değişiklik meydana gelmemiştir. Türkiye'de ise işgücüne katılım oranı OECD ve AB ülkeleri ortalamalarına göre düşük olup son beş yılda artmaya devam etmektedir. G7 ülkeleri (ABD, Almanya, Fransa, İngiltere, İtalya, Japonya ve Kanada) işgücüne katılım oranı %60'lar seviyesini korumaktadır.

Tablo 2. Ülkelere Göre İşgücüne Katılım Oranı, 2016

İlk Beş Ülke			Son Beş Ülke		
Sıra	**Ülkeler**	**Oran**	**Sıra**	**Ülkeler**	**Sıra**
1	İzlanda	83,56	43	Belçika	53,10
2	İsveç	72,06	44	Yunanistan	52,13
3	Estonya	70,66	45	Türkiye	52,00
4	Norveç	70,64	46	Hırvatistan	51,28
5	Yeni Zelanda	69,79	47	İtalya	49,50

Kaynak: OECD

Ülkelere göre 2016 yılı işgücüne katılım bakımından İzlanda, %83,6 oranla dünyada birinci sıradaki ülke olup İzlanda'yı; İsveç, Estonya, Norveç ve Yeni Zelanda ülkeleri izlemektedir. İşgücüne katılım oranlarının düşük olduğu ülkeler ise İtalya, Hırvatistan, Türkiye, Yunanistan ve Belçika olup Türkiye %52'lik oran ile işgücüne katılımda sondan üçüncü ülke konumundadır.

1.2. İstihdam

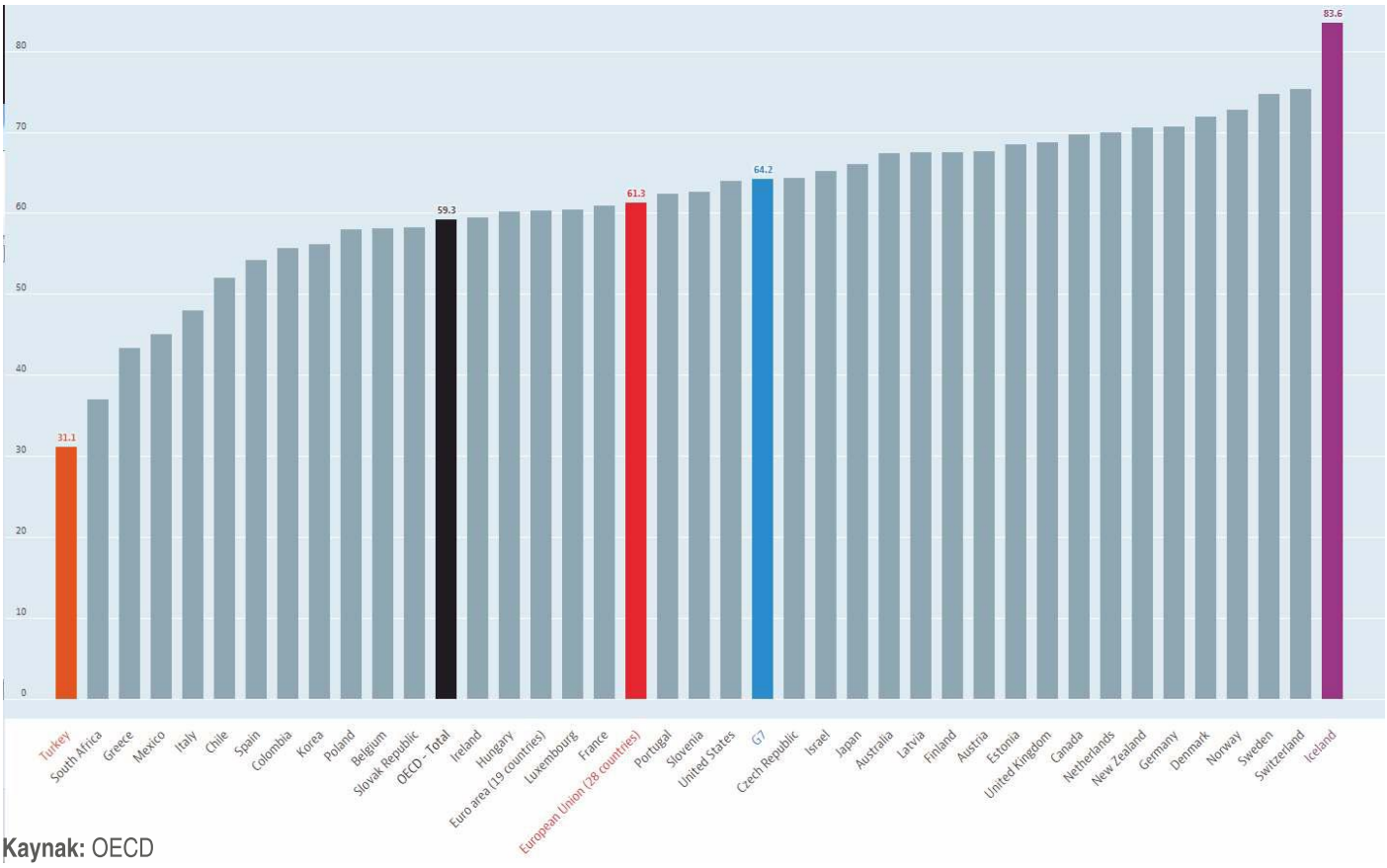
Tablo 3. İstihdam Oranı (15+)

	2012	2013	2014	2015	2016
OECD Ülkeleri	64,9	65,1	65,6	66,2	66,9
AB Ülkeleri	64,1	64,0	64,7	65,6	66,6
G7 Ülkeleri	67,7	68,0	68,6	69,1	69,8
Türkiye	48,9	49,5	49,5	50,1	50,6

Kaynak: OECD

2016 yılı itibariyle OECD ülkelerinde istihdam oranı %66,9 olarak gerçekleşirken AB ülkelerinde ise bu oran %66,6 olarak gerçekleşmiş olup yıllar itibariyle değerlendirildiğinde OECD ve AB ülkelerinde bu oranda artış meydana gelmiştir. Türkiye'de istihdam oranı OECD ve AB ülkeleri ortalamalarına göre düşük olup son beş yılda artmaya devam etmektedir. Türkiye istihdam bakımından OECD ülkeleri arasında sondan ikinci sırada yer almaktadır.

Şekil 1. Ülkelere Göre Kadın İstihdam Oranı, 2016

Kaynak: OECD

Ülkelere göre kadın istihdam oranı %59,3 iken bu oran AB ülkelerinde %66,6 olarak gerçekleşmiş olup OECD ülkeleri bakımından kadın istihdam oranı değerlendirildiğinde İzlanda %83,6 ile ilk sırada yer alırken İsviçre, İsveç ve Norveç ülkeleri onu izlemektedir. G7 ülkelerinde kadın istihdam oranı da %64,2 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye ise kadın istihdam oranı %31,1 ile OECD ülkeleri arasında son sırada yer almaktadır.

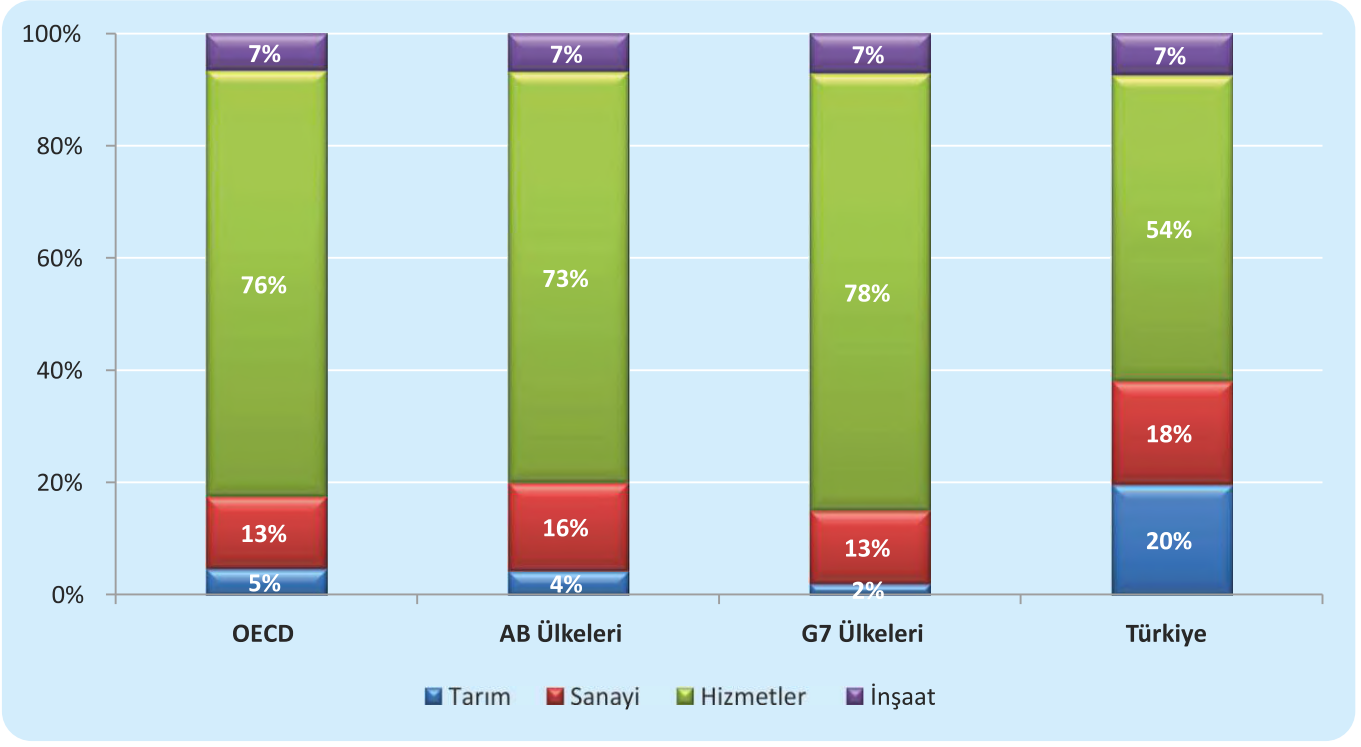
Tablo 4. Faaliyet Alanlarına Göre İstihdam (Bin Kişi)

	Tarım	Sanayi	Hizmetler	İnşaat
OECD	26.784	72.045	426.672	37.054
AB Ülkeleri	9.555	34.586	160.990	15.006
G7 Ülkeleri	7.373	45.786	274.962	24.816
Türkiye	5.307	4.918	14.621	1.987
Türkiye Sıralama	2	4	9	5

Kaynak: OECD

OECD ülkelerinde istihdamın sektörlere göre dağılımı yukarıdaki tabloda verilmiş olup ayrıca AB ülkeleri ve G7 ülkeleri ile de karşılaştırma imkanı veren bir tablo oluşturulmuştur. Bu kapsamda Türkiye tarım sektöründe OECD ülkeleri arasında Meksika'dan sonra 2. sırada yer almaktadır. Sanayi sektöründe 4. sırada yer alan Türkiye, hizmetler sektöründe 9. ve inşaat sektöründe de istihdam bakımından 5. sırada yer almaktadır.

Şekil 2. Sektörlere Göre İstihdam Oranı, 2016

Kaynak: OECD

Faaliyet alanına göre istihdam oranı bakımından değerlendirme yapıldığında OECD ülkelerinde tarımsal istihdam %5 iken bu oran Türkiye'de %20'dir. Türkiye'nin sanayi sektöründeki istihdamı bakımından karşılaştırma yapıldığında OECD, AB ve G7 ülkelerindeki sanayi istihdam oranından daha fazla sanayi istihdamı bulunduğu görülmektedir. Ancak Türkiye'de hizmetler sektöründeki istihdam oranı OECD, AB ve G7 ülkelerine göre daha düşük seviyede bulunmaktadır.

1.3. İşsizlik

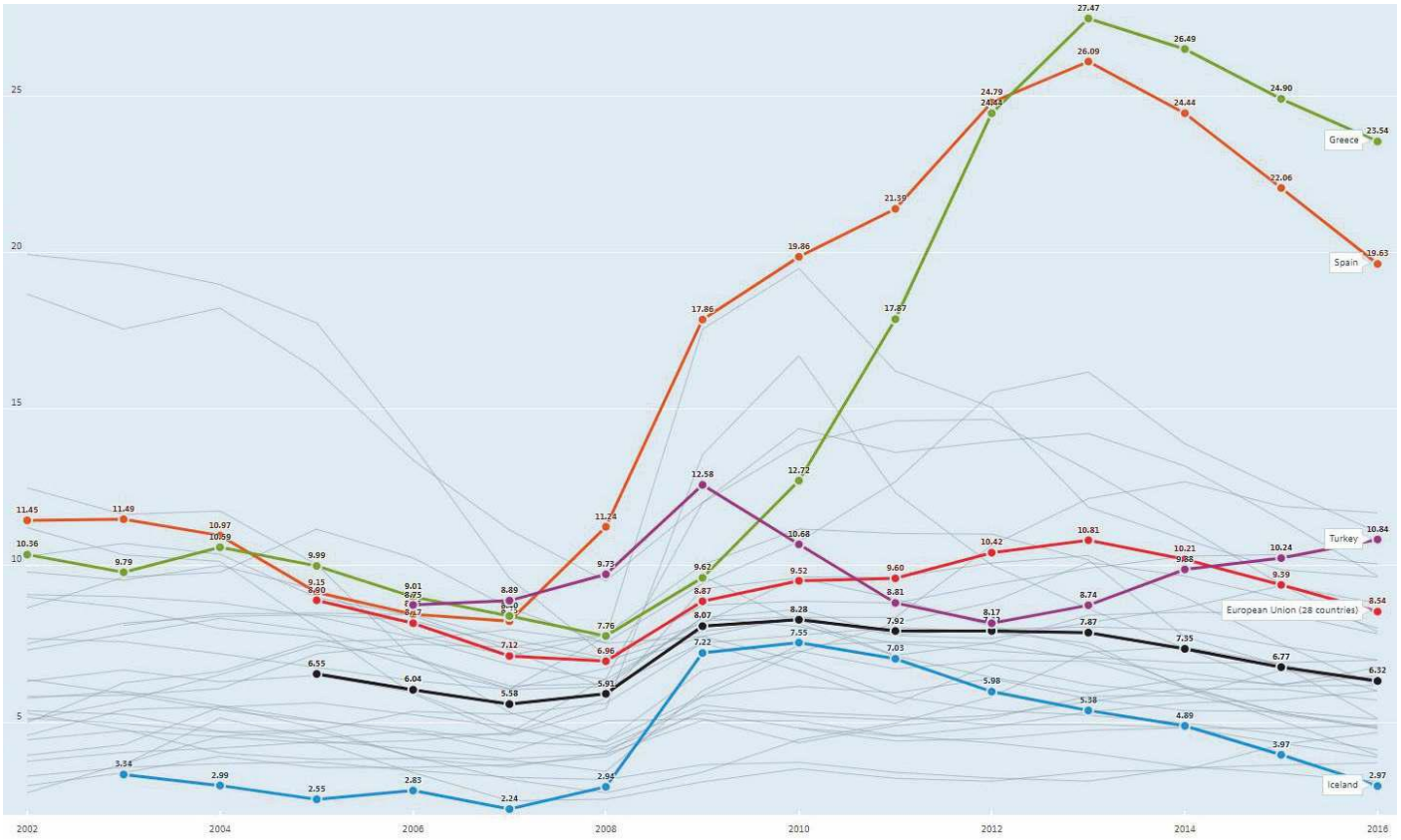
Tablo 5. İşsizlik Oranı (15+)

	2012	2013	2014	2015	2016
OECD Ülkeleri	7,9	7,9	7,4	6,7	6,3
AB Ülkeleri	10,4	10,8	10,2	9,4	8,5
G7 Ülkeleri				6,8	6,5
Türkiye	8,2	8,7	9,8	10,2	10,8

Kaynak: OECD

2016 yılı itibariyle OECD ülkelerinde işsizlik oranı %6,3 olarak gerçekleşirken AB ülkelerinde ise bu oran %8,5 olarak gerçekleşmiş olup yıllar itibariyle değerlendirildiğinde ise işsizlik oranın son beş yıllık zaman periyodunda azalış eğiliminde olduğu görülmektedir. Türkiye 2016 yılında %10,8 işsizlik oranı ile dünyada işsizliğin en yüksek olduğu 6. ülke olarak yer almaktadır. Son beş yılda OECD ve AB ülkelerinde işsizlik oranı azalırken Türkiye'de bu oran artış göstermektedir.

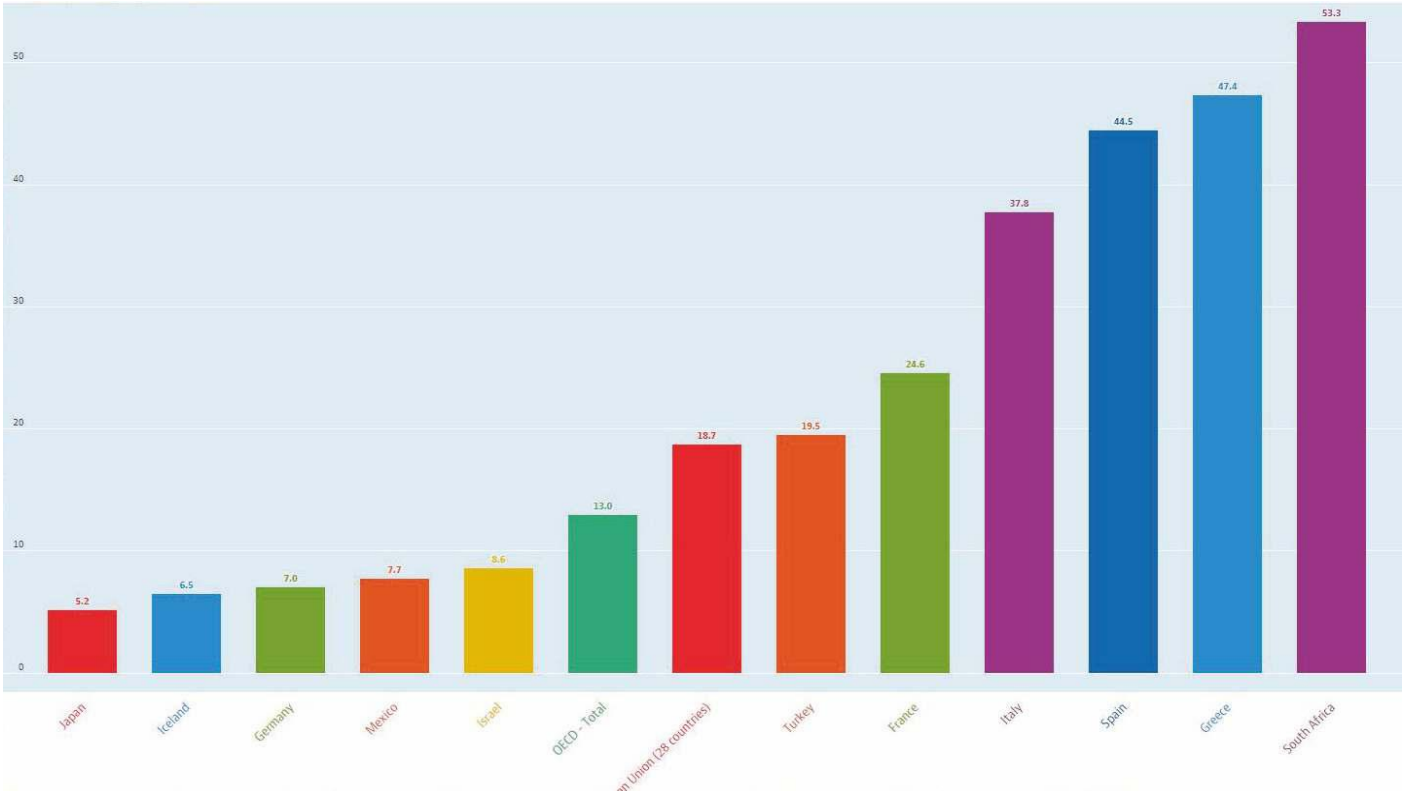
Şekil 3. Yıllar İtibariyle Ülkelere Göre İşsizlik Oranı

Kaynak: OECD

2002-2016 döneminde yıllar itibariyle ülkelere göre işsizlik rakamları yukarıdaki grafikte verilmiş olup söz konusu dönemde 2008 yılı küresel krizin işsizlik rakamlarını olumsuz yönde etkilediği görülmektedir. 2016 yılında işsizlik oranın en yüksek olduğu ülkeler ise İspanya ve Yunanistan olup oranlar sırasıyla %23,5 ve %19,6 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 4. Seçilmiş OECD Ülkelerinde Genç İşsizlik Oranı, 2016

Kaynak: OECD

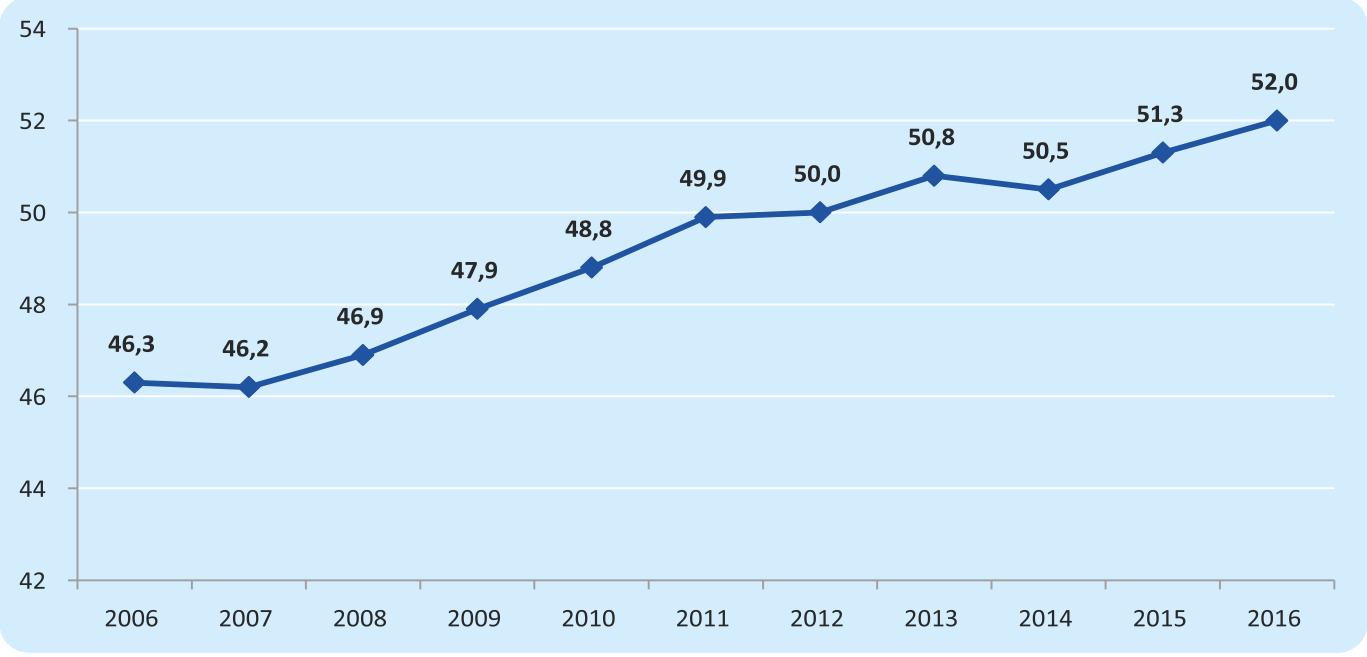
OECD ülkelerinde gençlerin işsizlik oranı en düşük ve en yüksek beş ülke olmak üzere yukarıdaki grafikte gösterilmiş olup OECD ülkelerinin gençlerde ortalama işsizlik oranı %13 iken bu oran AB ülkelerinde 18,7 olarak gerçekleşmiştir. OECD ülkeleri arasında genç işsizliğin en düşük olduğu ülke %5,2 ile Japonya iken en yüksek ülke %53,3 ile Güney Afrika olmuştur. Türkiye'de ise gençlerde işsizlik oranı %19,5 olarak gerçekleşirken bu oran ile OECD ülkeleri arasında 27. sırada yer almaktadır. Dünyada genç işsizlik oranları değişkenlik göstermekte olup İtalya, İspanya ve Yunanistan'daki geç işsizlik oranları çok ciddi oranlarda seyretmektedir. Türkiye sahip olduğu genç nüfus avantajını doğru eğitim ve işgücü politikaları ile değerlendirerek genç işsizlik oranını azaltılmasına yönelik tedbirlere ağırlık verilmesi önem teşkil etmektedir.

2.Türkiye'de İşgücü, İstihdam ve İşsizlik

2.1. Türkiye'de İşgücü

Şekil 5. Yıllar İtibariyle Türkiye'de Kurumsal Olmayan Nüfusun İşgücüne Katılım Durumu (15+ yaş)

Kaynak: TÜİK

2016 yılı kurumsal olmayan nüfusun işgücüne katılım oranı %52 olup son 10 yılda doğrusal bir artış seyredilmekte ve önümüzdeki dönemde de özellikle kadınlarda olmak üzere işgücüne katılma oranındaki artış eğiliminin; nüfus baskısı, eğitim seviyesindeki iyileşme ve sosyal güvenlik reformları kaynaklı emeklilik yaşındaki artışların etkisiyle devam edeceği öngörülmektedir. 2017 yılında işgücüne katılma oranının %52,7'ye yükselmesi beklenmektedir. İşgücü piyasası verileri incelendiğinde, Türkiye'de işgücüne katılım oranının 2012-2013 yıllarında arttığı 2014 yılında bir miktar düşüş yaşandığı 2015 yılından itibaren artarak devam ettiği görülmektedir.

Tablo 6. Yaş Grubu ve Cinsiyete Göre İşgücüne Katılım Oranı

	2014		2015		2016	
Yaş Grubu	**Erkek**	**Kadın**	**Erkek**	**Kadın**	**Erkek**	**Kadın**
(15-19)	37,8	17,1	37,5	18,4	37,1	18,8
(20-24)	73,8	39,1	74,5	42,2	74,6	43,0
(25-29)	90,6	43,3	91,4	44,2	91,4	46,3
(30-34)	94,7	41,9	95,0	42,7	95,3	44,7
(35-39)	95,1	42,3	95,0	44,2	94,9	45,6
(40-44)	93,7	40,7	94,0	42,9	94,2	45,0
(45-49)	88,1	33,9	89,2	36,0	90,6	38,2
(50-54)	71,2	25,8	73,3	27,7	74,7	27,9
(55-59)	54,4	20,2	56,7	21,2	60,1	21,3
(60-64)	42,5	15,1	42,4	14,9	44,8	15,7
(65+)	19,3	5,4	19,9	5,8	19,9	5,5

Kaynak: TÜİK

İşgücüne katılma oranının istenilen düzeyde artmamasının temel sebeplerinden birisi kadınların işgücü piyasasında olması gereken yeri alamamasından kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla kadının işgücüne katılımının yetersizliği genel işgücüne katılımını düşürmektedir. 2016 yılı TÜİK verilerine göre kadınların işgücüne katılım %50'nin altında kalmaktadır.

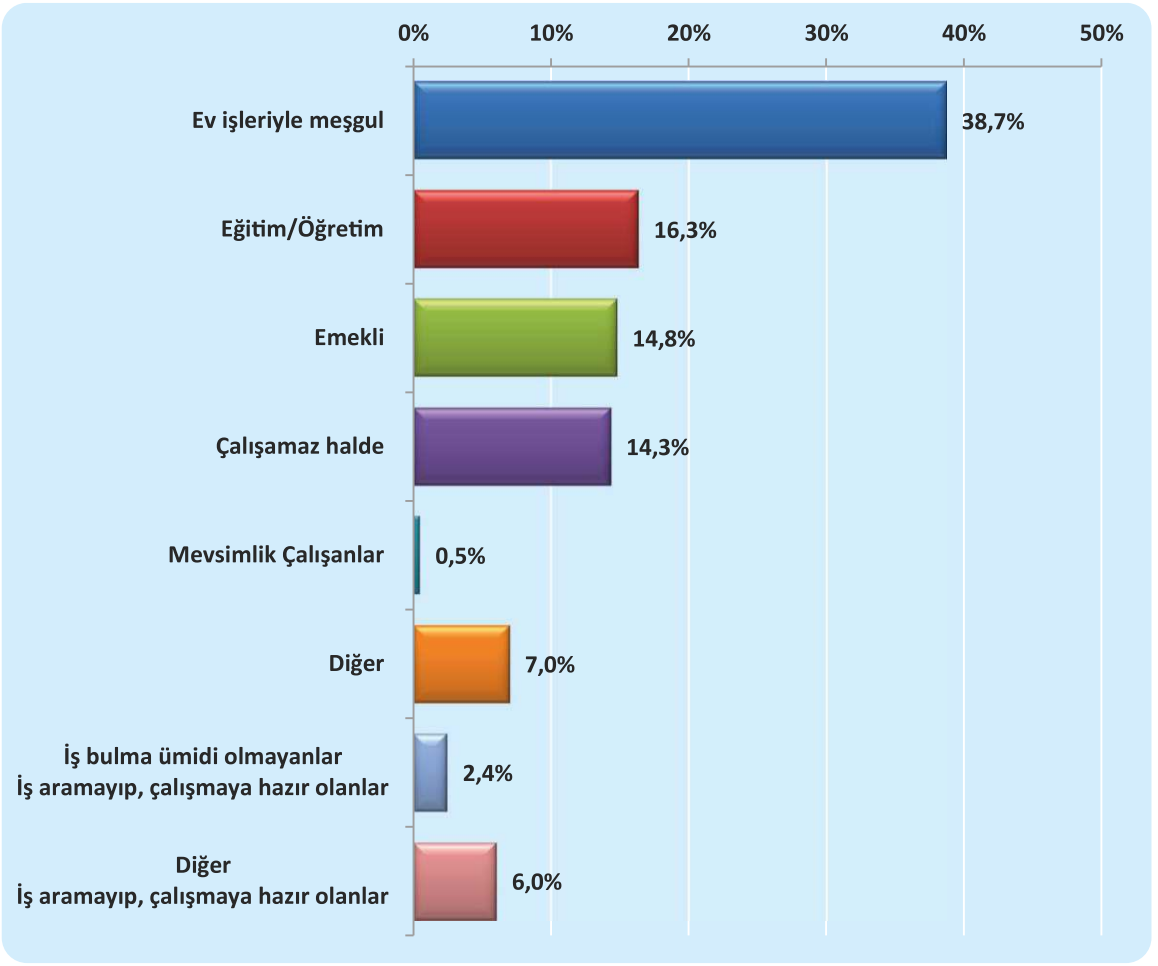
Tablo 7. Eğitim Durumuna Göre İşgücüne Katılım Oranı

Eğitim durumu	2016	2017
Okur- yazar olmayanlar	17,9 %	18,8 %
Lise altı eğitimliler	48,4 %	49,1 %
Lise	54,7 %	54,0 %
Mesleki veya teknik lise	64,9 %	64,9 %
Yükseköğretim	80,1 %	80,2 %
Toplam	52,1 %	52,8 %

Kaynak: TÜİK

Eğitim seviyesine bağlı olarak işgücüne katılımların artması, hem ortaöğretimde mesleki eğitim payının artışı hem de yükseköğretim mezunundaki artış eğilimleri dikkate alındığında işgücüne katılım oranının yükseleceği görülmektedir. İşgücüne katılım oranının özellikle mesleki ve teknik lise mezunları ile yükseköğretim mezunları arasında yüksek olması ülkemiz açısından önemlidir.

Şekil 6. İşgücüne Dahil Olmayanların İşgücüne Dahil Olmama Nedenleri, 2016

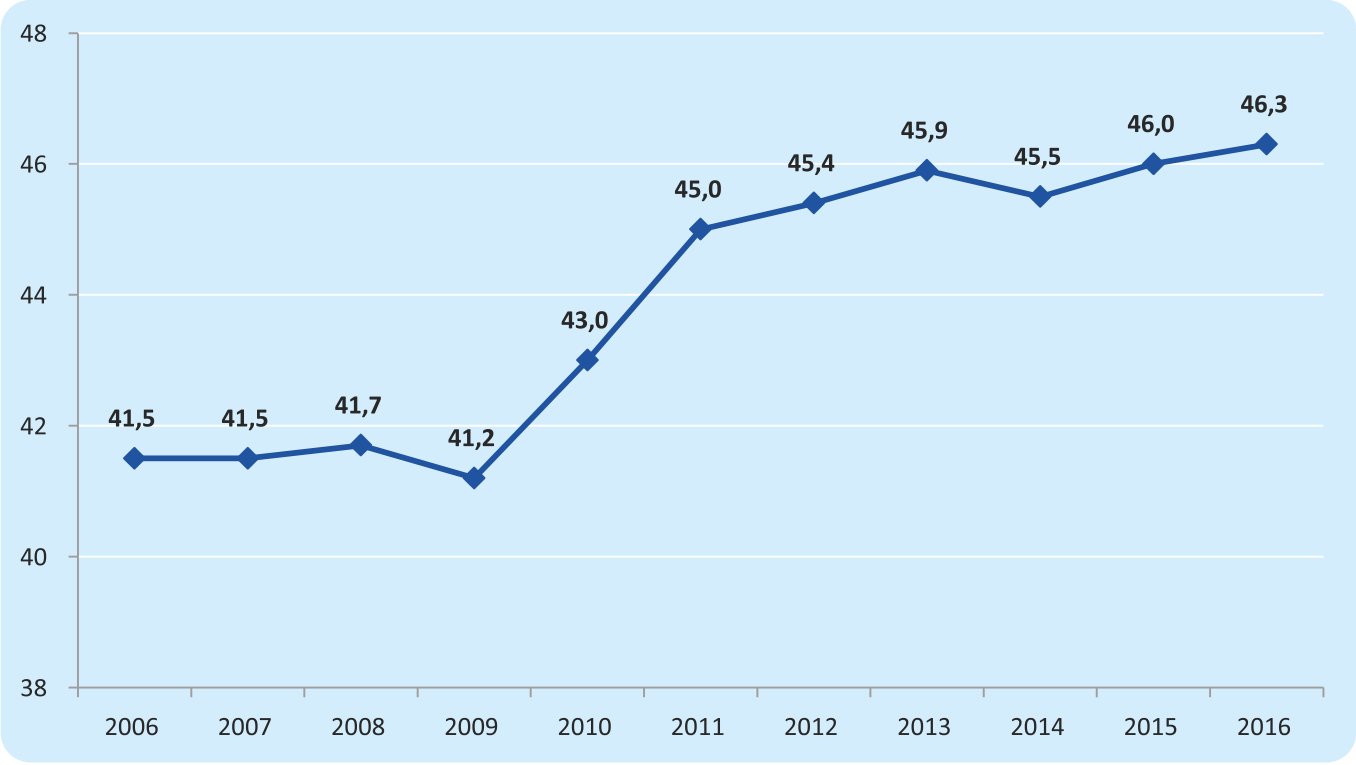

Kaynak: TÜİK

2016 yılında TÜİK tarafından gerçekleştirilen Hane Halkı İşgücü Araştırması kapsamında hanelerde işgücüne dahil olamayanlara söz konusu durumun sebebi hakkında sorular yöneltilerek işgücüne katılımın artırılmasına yönelik tedbirlerin oluşturulması için önemli bir altlık teşkil etmektedir. İşgücüne dahil olmayanların %38,7'si ev işleriyle meşgul iken, %16,3'ü eğitime dahil olduğunu, %14,8'i emekli olduğunu ve %14,3'ü de çalışamaz halde olduğunu belirtmektedir. İşgücüne dahil olmayanların %2,4'ü ise iş aramayıp çalışmaya hazır olduğunu ancak iş bulma ümidinin bulunmadığını belirtmektedir.

2.2.Türkiye'de İstihdam

Şekil 7. Yıllar İtibariyle Türkiye'de Kurumsal Olmayan Nüfusun İstihdam Durumu (15+ yaş)

Kaynak: TÜİK

Yıllar itibariyle istihdam oranları incelendiğinde 2016 yılında %46,3 olan istihdam oranının artış trendinin 2017 yılında da devam etmesi beklenmekte olup %47 olarak gerçekleşeceği tahmin edilmektedir. Kayıt dışı istihdam oranı 2016 yılında bir önceki yıla göre 0,1 puan azalarak yüzde 33,5 olarak gerçekleşmiştir.

Toplam istihdam, 2016 yılında bir önceki yıla göre 584 bin kişi artarak 27 milyon 205 bin kişi olarak gerçekleşmiştir. Aynı yılda tarım istihdamı 178 bin kişi daralmış, tarım dışı istihdam ise 763 bin kişi artmıştır. Tarım dışı istihdama en yüksek katkı hizmetler sektöründen gelmektedir.

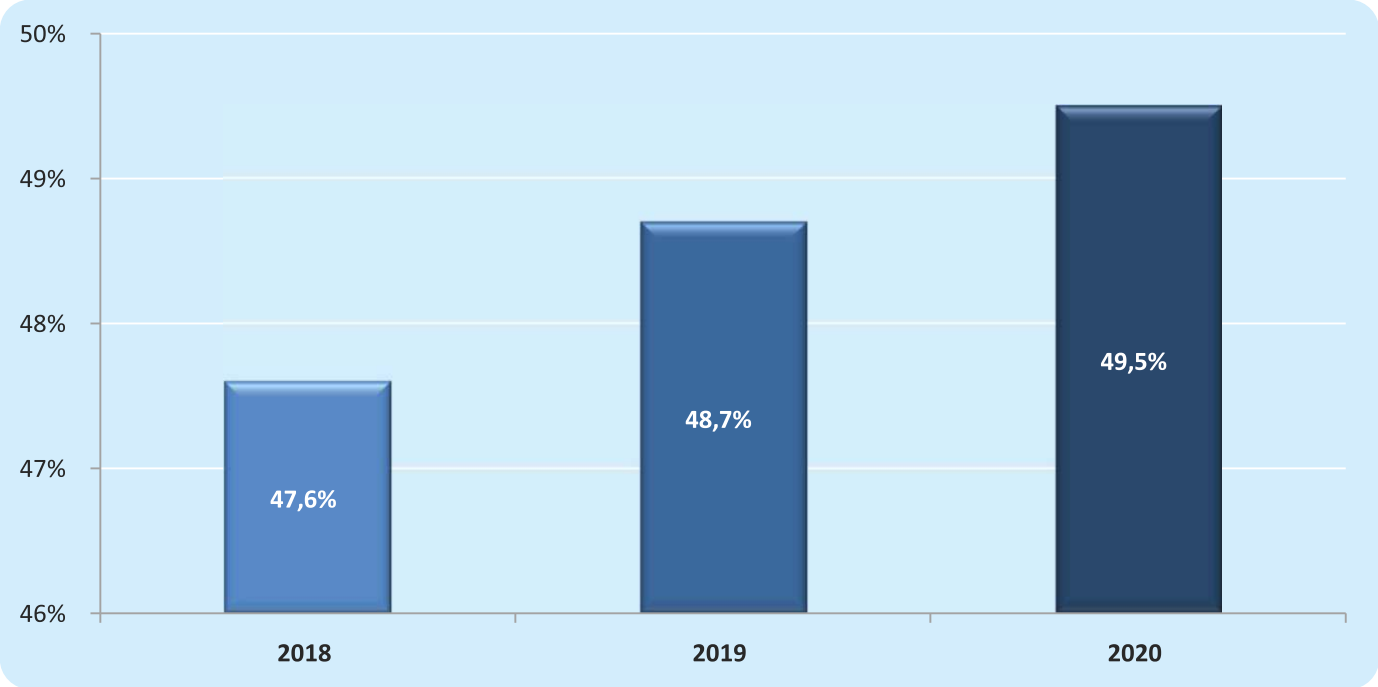
Şekil 8. Türkiye'de Sektörlere Göre İstihdam Oranı

Kaynak: TÜİK

Türkiye'de istihdamın sektörel dağılımı incelendiğinde, hizmetler sektörünün diğer sektörlere göre daha fazla istihdam sağladığı görülmektedir. Sanayi sektöründe 2006 yılında istihdam %21,9 iken 2016 yılında %19,6'ya gerilemiştir. Tarımda ise istihdamın söz konusu dönem boyunca yıldan yıla azaldığı görülmekte olup istihdamın hizmetler sektöründeki payının ise arttığı görülmektedir.

Şekil 9. Orta Vadeli Program (2018-2020) İstihdam Tahminleri

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı, OVP

2018-2020 Orta Vadeli Program döneminde temel olarak katılma oranlarının yüksek olduğu işgücü piyasasında nitelikli istihdam imkânları oluşturulması ve bu imkânlarla işgücünün niteliği ile piyasanın taleplerinin uyumunun sağlanması hedeflenmektedir. İstihdam oranının OVP dönemi boyunca ekonomik aktivitedeki gelişmelere paralel olarak artması ve yüzde 49,5'e ulaşması hedeflenmektedir. Böylece dönem sonunda istihdam edilen kişi sayısının 31 milyon 369 bin kişiye ulaşması beklenmektedir.

Tablo 8. Yaş ve Cinsiyete Göre İstihdam Oranı

	2014		2015		2016	
Yaş Grubu	**Erkek**	**Kadın**	**Erkek**	**Kadın**	**Erkek**	**Kadın**
(15-19)	31,7	14,3	31,7	15,1	31,3	15,6
(20-24)	61,3	30,3	61,8	32,1	60,9	31,5
(25-29)	80,4	36,1	81,2	36,5	80,2	37,4
(30-34)	87,7	36,9	88,1	37,4	87,6	38,2
(35-39)	89,1	37,7	88,4	39,4	88,1	40,2
(40-44)	87,5	37,4	87	39,2	87,5	40,6
(45-49)	82,2	31,5	83,1	33,3	83,8	35
(50-54)	64,9	24,5	66,7	25,8	68,4	26,1
(55-59)	49,9	19,6	52	20,3	55,5	20,5
(60-64)	40	14,9	39,3	14,6	41,7	15,4
(65+)	18,9	5,3	19,3	5,8	19,3	5,4

Kaynak: TÜİK

İstihdam oranının istenilen düzeyde artmamasının temel sebeplerinden birisi kadınların işgücü piyasasında olması gereken yeri alamamasından kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla işgücü piyasalarında kadınlarının istihdamının artırılmasına yönelik tedbirlerin oluşturulması önem arz etmektedir. 2016 yılı TÜİK verilerine göre Türkiye'de 15-24 yaş grubunda kadınların istihdam oranı %31,5 olup erkeklere göre kadınların yarısı kadarı istihdam edilmektedir. Gençlerde istihdamın artırılmasına yönelik tedbirlerin oluşturulması da önem arz etmektedir.

Tablo 9. Eğitim Durumuna Göre İstihdam Oranı

Eğitim durumu	2016	2017
Okur - yazar olmayanlar	16,8	17,8
Lise altı eğitimliler	43,2	44,6
Lise	47,2	47,3
Mesleki veya teknik lise	55,5	57,5
Yükseköğretim	69,0	70,4
Toplam	45,8	47,3

Kaynak:TÜİK

İşgücü piyasalarının eğitim ile ilişkisi, işgücünün vasıf düzeyi, işletmelerin rekabetçiliği gibi unsurlar bakımından önem taşımaktadır. Türkiye'de 2016 yılındaki istihdam edilenlerin eğitim düzeyi incelendiğinde lise ve altı eğitime sahip bireylerin işgücüne katılım oranı %43,2 olup yaklaşık %16,8'inin ise okuma yazma bilmediği görülmektedir. Yükseköğretim mezunu bireylerin ise istihdam oranı ise %69'dur.

2.2.1.Türkiye'de İstihdam Edilenlerin İşteki Memnuniyet Durumu

Kendi hesabına ve işverenlerin; kendi hesabına veya işveren olarak çalışmaya başlama nedeni, karşılaştıkları zorluklar, bir ortaklık veya iş ağı içinde çalışma durumu, gelecekte ücretli veya alt yüklenici (taşeron) ile çalışma planı hakkında ayrıntılı bilgi derlemek amacıyla TÜİK tarafından 2017 yılında "Kendi Hesabına ve İşverenler" konulu anket uygulanmıştır. Ayrıca, bu çalışma ile toplam çalışanların işteki durum tercihleri ve iş memnuniyeti gibi konularda bilgi elde edilmesi de hedeflenmiştir.

Tablo 10. İstihdam Edilenlerin İşteki Durumu

Yıllar	Ücretli veya yevmiyeli	İşveren	Kendi hesabına	Ücretsiz aile işçisi
2012	62,9	5,0	18,9	13,2
2013	64,1	4,6	18,7	12,6
2014	66,0	4,5	17,3	12,2
2015	67,0	4,4	16,8	11,8
2016	67,8	4,6	17,1	10,5

Kaynak: TÜİK

2012-2016 yılları arasındaki dönemde istihdam edilenlerin işteki durumu incelendiğinde, ücretli, maaşlı ve yevmiyeli istihdam edilenlerde artış; işveren ve kendi hesabına çalışanlar ile ücretsiz aile işçisi olarak istihdam edilenlerde azalış yaşandığı görülmektedir. 2016 yılı rakamlarına göre istihdam edilenlerin %67,8'i ücretli veya yevmiyeli olarak çalışırken, %21,7'si işveren veya kendi hesabına çalışmaktadır.

Tablo 11. İstihdam Edilenlerin İşteki Durumuna Göre İşinden Memnuniyet Oranı, 2017

	Yüksek	Orta	Düşük	Memnun Değil
Ücretli veya maaşlı	21,0	56,2	15,5	7,3
Yevmiyeli (Mevsimlik veya günübirlik işlerde çalışanlar)	4,8	36,6	31,5	27,1
İşveren	23,7	60,0	11,6	4,7
Kendi hesabına	9,7	52,4	23,7	14,2
Ücretsiz aile işçisi	10,8	54,0	20,5	14,8
Toplam	17,1	54,4	18,2	10,3

Kaynak:TÜİK

2017 yılında TÜİK tarafından gerçekleştirilen İstihdam Edilenlerin İşinden Memnuniyet Araştırması'na göre istihdam edilenlerin işteki memnuniyeti araştırılmış olup Türkiye'de yevmiyeli olarak çalışanların %27,1'i işinden memnun olmadığını dile getirmektedir. Ücretli veya maaşlı çalışanların %56,2'si orta düzeyde işinden memnun olduğunu ifade ederken işverenlerde bu oran %60'tır. İşinden yüksek düzeyde memnun olanların işteki durumu incelendiğinde işverenlerin diğerlerine göre işinden daha fazla memnun olduğu ifade edilmektedir.

Tablo 12. İstihdam Edilenlerin Eğitim Durumuna Göre İşinden Memnuniyet Oranı, 2017

	Yüksek	Orta	Düşük	Memnun Değil
Okur - yazar olmayanlar	8,2	45,0	28,3	18,5
Lise altı eğitimliler	12,2	54,1	21,5	12,2
Lise	17,5	55,7	16,2	10,5
Mesleki veya teknik lise	17,9	59,4	15,2	7,5
Yükseköğretim	29,7	53,6	10,9	5,8

Kaynak: TÜİK

Türkiye'de istihdam edilenlerin eğitim durumuna göre işinden memnun olma durumu incelendiğinde lise ve lise altı eğitimlilerin %12-%17 bandında yüksek düzeyde işinden memnun iken üniversite mezunu olanların işinden yüksek düzeyde memnun olanların oranı %29,7'dir. Ancak işinden memnun olmayanların eğitim durumu incelendiğinde memnuniyet ile eğitim düzeyi arasından ters oranda bir artış olduğu görülmekte olup eğitim düzeyi arttıkça işinden memnuniyet düzeyi azalmaktadır.

Tablo 13. İstihdam Edilenlerin Meslek Grubuna Göre İşinden Memnuniyet Oranı, 2017

	Yüksek	Orta	Düşük	Memnun Değil
Yöneticiler	34,0	53,8	8,3	3,9
Profesyonel meslek mensupları	34,8	52,0	9,0	4,2
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	25,4	55,9	12,2	6,6
Büro hizmetleri	21,5	59,3	12,9	6,2
Hizmet ve satış elemanları	15,2	55,0	19,2	10,6
Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlar	9,8	54,7	22,5	13,0
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	12,7	55,8	19,5	12,0
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	13,9	56,7	20,2	9,2
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar	10,4	49,5	24,2	15,8

Kaynak: TÜİK

Meslek gruplarına göre istihdam edilenlerin işlerinden memnuniyet düzeyi incelendiğinde yöneticiler ve profesyonel meslek mensupları genel itibariyle diğer meslek gruplarından daha memnundur. İşinden memnun olmayanların meslek grupları dağılımı incelendiğinde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar diğer meslek gruplarına göre çalışanlardan işinden daha az memnundur.

Tablo 14. İstihdam Edilenlerin Sektörlere Göre İşinden memnuniyet Oranı, 2017

	Yüksek	Orta	Düşük	Memnun Değil
Tarım	9,3	53,4	23,4	14,0
Sanayi	16,1	56,1	17,7	10,0
İnşaat	10,9	51,9	23,3	13,8
Ticaret	15,6	56,4	18,0	10,1
Hizmetler	23,2	53,8	14,9	8,1

Kaynak:TÜİK

Sektörlere göre istihdam edilenlerin işlerinden memnuniyet düzeyi incelendiğinde hizmetler sektöründe çalışanların işinden memnuniyet oranı yüksek derecededir. Hizmetler sektöründe istihdam edilenlerin işinden yüksek derecede memnun olma oranı %23,2 olup diğer sektörlerden yüksektir. İşinden memnun olmadığını ifade edenler değerlendirildiğinde tarım sektöründe istihdam edilenlerin %14'ü işinden memnun değildir. Tarım sektörünün ardından ise %13,8 ile inşaat sektörü gelmektedir.

2.2.2.Gençlerin İşgücü Piyasasına Geçişi

2016 yılında TÜİK tarafından gerçekleştirilen "Gençlerin İşgücü Piyasasına Geçişi" konulu araştırmanın amacı; işgücü piyasasındaki gençlerin eğitim geçmişleri ve iş bulmak için harcadıkları çaba ve iş bulmak için alınan yardım ve işe geçiş süreleri konularında veri derlemektir. Bu araştırma ile gerek ülkemiz, gerekse AB ülkeleri için son derece önemli olan gençlerin işgücü piyasasına geçişlerinin sağlanması konusunda oluşturulacak politika önerilerine yönelik bilgilerin sağlanması hedeflenmiştir.

Tablo 15. Genç Nüfusun Eğitim ve İstihdamda Olma Durumu (15-29 Yaş Grubu)

	2014	2015	2016
Sadece eğitimde olanlar	29%	29%	30%
Sadece istihdamda olanlar	31%	31%	31%
Eğitim ve istihdamda olanlar	11%	11%	12%
Ne eğitimde ne istihdamda olanlar	28%	28%	28%
Toplam	**100%**	**100%**	**100%**

Kaynak: TÜİK

Türkiye'de 15-29 yaş gurubunda olan genç bireylerin istihdam ve eğitim verilerine ilişkin tablo yukarıda verilmiş olup 2016 yılında söz konusu yaş grubunda olup sadece eğitim alanların oranı %30 iken sadece istihdama dahi olanların oranı %31'dir. Hem istihdam edilemeyip hem de eğitimde yer almayan bireylerin oranı %28'dir.

Tablo 16. En az bir okul bitiren ve istihdamda olanların eğitim durumuna göre aldığı eğitimin işe katkısı (%)

Eğitim Düzeyi	Büyük ölçüde katkısı oldu	Biraz katkısı oldu	Çok az katkısı oldu	Hiç katkısı olmadı
Lise altı	5,6	8,8	11,2	74,5
Genel lise	9,7	16,8	13,2	60,4
Mesleki veya teknik lise	23,9	17,1	11,8	47,1
2 veya 3 yıllık yüksekokul	43,5	19,0	7,5	29,9
4 yıllık yükseköğretim ve üzeri	63,8	12,8	6,2	17,1
Toplam	**23,9**	**12,7**	**10,2**	**53,2**

Kaynak:TÜİK

TÜİK tarafından 2016 yılından gerçekleştirilen Gençlerin İşgücü Piyasasına Geçişi araştırması kapsamında lise ve lise altı düzeyde eğitime sahip olanların %60-%74 bandından hiçbir işe katkısının olmadığı ifade edilmiştir. Ancak mesleki ve teknik eğitimde lise mezunu olanlarda söz konusu durum farklılaşmakta olup işe katkılarının olduğu ifade edilmektedir. Ön lisans mezunu olup istihdam edilenlerin işe olan katkısı incelendiğinde %43,5'inin büyük ölçüde işe katkısının olduğu ifade edilirken lisans ve üzeri mezuniyete sahip olan bireylerde bu oran %63,8 olarak değerlendirilmiştir.

Tablo 17. Eğitim sürecini tamamlamayan fertlerin, bitirdiği eğitim düzeyine göre eğitim sürecini tamamlamama nedeni (%)

	Hiç okula gitmedi	Bir okul bitirmeyen	İlkokul	Ortaokul	Genel lise	Mesleki veya teknik lise	2 veya 3 yıllık yüksekokul
Aldığı eğitimin yeterli olduğunu düşünmesi	0,0%	0,0%	16,0%	35,1%	17,4%	19,7%	11,9%
Sınavlarda başarısız olması	0,0%	5,9%	7,7%	34,5%	24,9%	19,9%	7,0%
Okula/bölüme ilgi duymaması	0,0%	11,7%	14,0%	47,0%	11,8%	12,5%	3,0%
Eğitim maliyetinin karşılanamaması/yüksek olması	6,8%	9,3%	22,2%	32,9%	10,8%	12,0%	5,9%
Çalışmak istemesi	1,6%	2,6%	9,7%	29,7%	14,5%	19,6%	22,3%
Ailesi veya eşinin eğitime izin vermemesi	19,3%	15,5%	29,6%	28,3%	4,1%	2,9%	0,3%
Evlilik veya diğer ailevi nedenler	7,3%	8,7%	17,8%	31,4%	14,6%	13,4%	6,8%
Engellilik veya hastalık	47,3%	16,7%	5,8%	20,1%	6,3%	2,4%	1,5%
Diğer	8,8%	10,2%	11,9%	18,0%	32,0%	12,2%	6,8%
Toplam	**6,4%**	**8,3%**	**16,3%**	**33,4%**	**14,3%**	**13,8%**	**7,6%**

Kaynak: TÜİK

TÜİK tarafından 2016 yılından gerçekleştirilen Gençlerin İşgücü Piyasasına Geçişi araştırması kapsamında bitirilen eğitim düzeyine göre eğitim sürecini tamamlamayan gençlere bunun nedeni sorulmuş olup engelli olan bireylerin %47,3'ünün hiç okula gitmediği ve %16,7'sinin de bir okul bitirmediği görülmektedir. İlkokul mezunun olan bireylerin ailesi ve eşi tarafından eğitimine izin verilmezken ortaokulda okula ve bölüme ilgi azaldığından dolayı bireyler eğitimine devam etmediği belirtilmiştir. Yüksekokul mezunu olan bireyler ilse işe girerek çalışma hayatına devam etmek istediğinden dolayı eğitim sürecine devam etmediğini belirtmektedir.

2.2.3.Türkiye'de Kayıtdışı İstihdam

Tablo 18. Kayıtdışı İstihdam (15+)

Yıl	Kayıtdışı İstihdam (Bin kişi)	Kayıtlı İstihdam (Bin Kişi)	Kayıtdışı İstihdam Oranı (Yüzde)
2012	9.686	24.821	39,0
2013	9.379	25.524	36,8
2014	9.069	25.933	35,0
2015	8.937	26.620	33,6
2016	9.111	27.206	33,5

Kaynak: TÜİK

Türkiye'de kayıtdışı istihdam yıllar itibariyle düşme eğilimindedir. 2012 yılında toplam istihdamın %39'u kayıtdışı iken 2016 yılı itibariyle bu oran %33,5'e kadar gerilemiştir. Bu oranın çok daha aşağılara çekilmesi, ülkemizin çalışma hayatındaki birçok yapısal sorunun giderilmesinde büyük önem taşımaktadır. Sosyal güvenlik açıklarının karşılanması, vergi gelirleri, iş sağlığı ve güvenliği gibi temel sorunların çözümlenmesinde önemli katkılar sağlayacaktır.

Tablo 19. Kayıtdışı İstihdamın Sektörel Dağılımı

Yıl	Tarım	Tarım Dışı	Sanayi	Hizmet	Kayıtdışı İstihdam Oranı (Genel)
2012	83,6	24,5	27,9	22,7	39,0
2013	83,2	22,4	25,2	20,9	36,7
2014	82,2	22,3	20,3	21,1	34,9
2015	81,1	21,2	19,1	20,1	33,6
2016	82,0	21,7	20,2	20,3	33,5

Kaynak: TÜİK

Kayıtlı/kayıtdışı istihdam açısından bir başka önemli nokta ise, kayıtdışılığın sektörel dağılımıdır. 2016 yılı verilerine göre istihdam edilenlerin sektörel dağılımı incelendiğinde kayıtdışı istihdamın en çok yaşandığı sektör %82 oranla tarım sektörüdür. Sanayi ve hizmet sektörlerinde bu oran sırasıyla %19,1 ve %20,3 olarak gözlemlenmektedir.

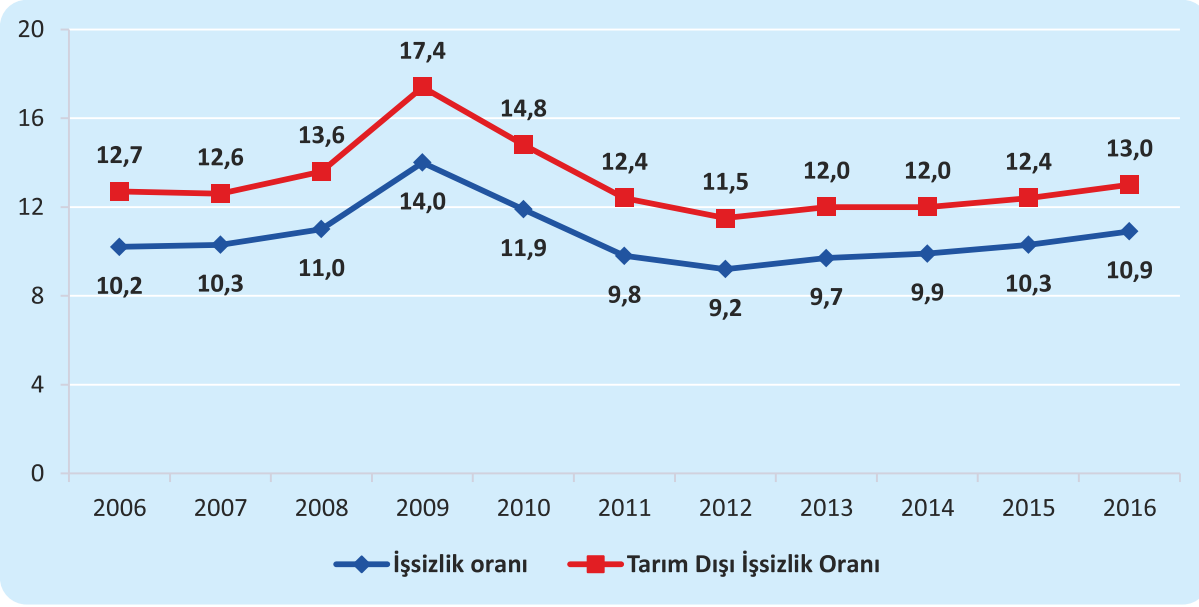
Tablo 20. İstihdam edilenlerden işbaşında olanların ortalama fiili çalışma süreleri (saat)

	Tüm işler	Tek işi olanlar	Ek işi olanlar
2014	47,1	46,7	58,4
2015	46,7	46,3	57,7
2016	46,6	46,0	57,7

Kaynak: TÜİK

2.3.Türkiye'de İşsizlik

Şekil 10. Yıllar İtibariyle Türkiye'de Kurumsal Olmayan Nüfusun İşsizlik Durumu (15+)

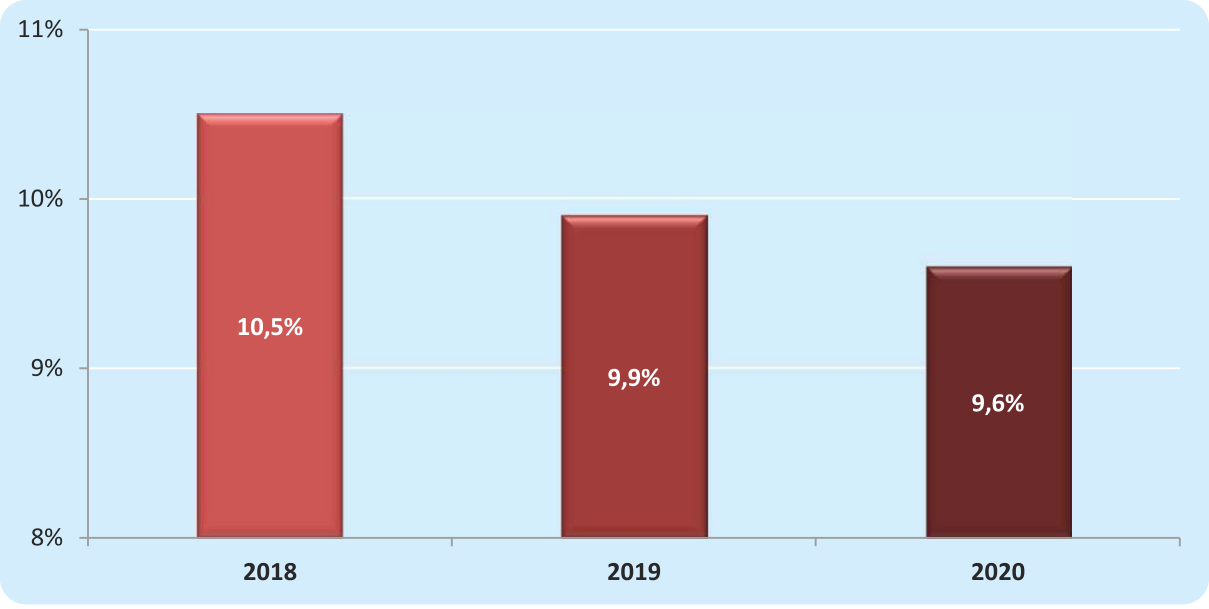

Kaynak: TÜİK

Türkiye'de 2016 yılındaki işsizlik oranı %10,9 olarak gerçekleşmiştir. Bu gelişmede; küresel piyasalardaki belirsizlikler, ülkemizde gerçekleşen menfur girişimler başta olmak üzere çeşitli iç ve dış olumsuz gelişmelerin neden olduğu zayıf büyüme performansı ve işgücüne katılımın hızlı artışı etkili olmuştur.

2017 yılının ilk yarısında gözlenen yüksek büyüme ile birlikte mevsimsel düzeltilmiş işsizlik oranları azalma eğilimine girmektedir. Yüksek büyümenin sürmesinin yanı sıra, istihdama yönelik uygulanan program ve teşviklerin katkısıyla işsizlik oranının yıl genelinde %10,8 olarak gerçekleşmesi öngörülmektedir.

Şekil 11. Orta Vadeli Program (2018-2020) İşsizlik Tahminleri

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı, OVP

İşsizlik oranının 2018-2020 OVP döneminde azalması ve 2020 yılı sonunda %9,6 olarak gerçekleşmesi beklenmektedir. 2017 yılında gözlenen yüksek büyüme ile birlikte mevsimsel düzeltilmiş işsizlik oranları düşüş eğilimine girmiştir. Yüksek büyümenin sürmesinin yanı sıra, istihdama yönelik uygulanan program ve teşviklerin katkısıyla işsizlik oranının söz konusu dönemde düşmesi beklenmektedir.

Tablo 21. Yaş ve Cinsiyete Göre İşsizlik Oranı

	2014		2015		2016	
Yaş Grubu	**Erkek**	**Kadın**	**Erkek**	**Kadın**	**Erkek**	**Kadın**
(15-19)	16,2	16,1	15,6	18,4	15,7	17,2
(20-24)	16,9	22,5	17,1	24,1	18,3	26,8
(25-29)	11,2	16,6	11,1	17,5	12,3	19,2
(30-34)	7,3	12	7,3	12,5	8,1	14,6
(35-39)	6,3	11	6,9	10,9	7,2	11,9
(40-44)	6,6	8,3	7,4	8,6	7,1	9,9
(45-49)	6,7	7,3	6,8	7,5	7,5	8,3
(50-54)	8,8	5,1	9	6,6	8,3	6,4
(55-59)	8,2	2,8	8,3	4,1	7,6	3,7
(60-64)	6	1,5	7,2	2,1	7	1,9
(65+)	2,5	0,9	3,1	0,9	3,2	0,8

Kaynak: TÜİK

Tablo 22. AB ve Türkiye'de Genç İşsizlik Oranları (15-24 Yaş)

	2012	2013	2014	2015	2016
Türkiye	17,5	18,7	17,9	18,5	19,6
Almanya	8,0	7,8	7,8	7,2	7,0
Fransa	23,7	24,1	23,5	24,0	24,1
İtalya	35,3	40,0	42,7	40,3	37,8
İspanya	52,9	55,5	53,2	48,3	44,4
Polonya	26,5	27,3	23,9	20,8	17,7
Yunanistan	55,3	58,3	52,4	49,8	47,3
AB Ülkeleri	23,0	23,6	21,9	20,4	18,6

Kaynak: OECD

Dünyada genç işsizlik oranları değişkenlik göstermekte birlikte Özellikle İtalya, İspanya ve Yunanistan'daki genç işsizlik oranları çok ciddi oranlarda seyretmektedir. 2016 yılı Türkiye'de genç işsizlik oranı %19,6 iken bu oran AB ülkelerinde %18,6 olup Türkiye'nin AB ortalamasının üzerinde genç işsizlik oranı bulunmaktadır.

Tablo 23. Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Oranı

Eğitim durumu	2016	2017
Okur - yazar olmayanlar	6,4	5,5
Lise altı eğitimliler	10,8	9,1
Lise	13,8	12,5
Mesleki veya teknik lise	14,5	11,3
Yükseköğretim	13,9	12,2
Toplam	12,1	10,3

Kaynak: TÜİK

İşgücü piyasalarına girişte eğitim en önemli koşullardan birisi olarak karşımıza çıkmaktadır. Eğitimli bir işgücü ile işgücünün vasıf düzeyi, işletmelerin rekabetçiliği gibi unsurlar bağlantılıdır. İşletmelerde rekabet gücü ve verimlilikle doğrudan ilişkili olan eğitimin derinlemesine ele alınması gerekmektedir. Türkiye'de 2016 yılındaki işsizlerin eğitim düzeyi incelendiğinde lise ve altı eğitime sahip bireylerin oluşturduğu işsizlik oranı %10,8 olup yaklaşık %6,4'ünün ise okuma yazma bilmediği görülmektedir. Yükseköğretim mezunu bireylerde ise işsizlik oranı ise %13,9'dur.

Tablo 24. İş Aradıkları Kanala Göre İşsizler

	2014	2015	2016
İşsiz	24,6%	24,7%	24,3%
Eşe dosta ricada bulunanlar	22,5%	22,7%	22,0%
Doğrudan işverene başvuranlar	16,0%	16,2%	15,4%
İş başvurusunun sonucunu bekleyenler	10,9%	10,4%	10,3%
Türkiye İş Kurumu'na başvuranlar	5,0%	5,4%	6,4%
Gazete, dergi veya internetteki iş ilanlarına bakanlar	7,7%	7,1%	6,4%
Özel istihdam ofislerine başvuranlar	3,9%	4,4%	5,2%
İŞKUR' dan başvurusuna cevap bekleyenler	3,7%	3,9%	4,7%
Sözlü ya da yazılı iş sınavına/mülakata girenler	1,7%	1,7%	1,6%
Gazeteye ilan verenler veya cevaplandıranlar	1,8%	1,7%	1,5%
amunun açtığı iş sınavına girip de, sonucunu bekleyenler	1,3%	1,1%	1,4%
Kendi iş yerini kurmak amacıyla mekan veya araç gereç bakanlar	0,5%	0,5%	0,6%
Kendi iş yerini kurmak amacıyla kredi, lisans vb. araştırmalar yapanlar	0,3%	0,4%	0,4%
Diğer	0,0%	0,0%	0,0%
Toplam	100,0%	100,0%	100,0%

Kaynak: TÜİK

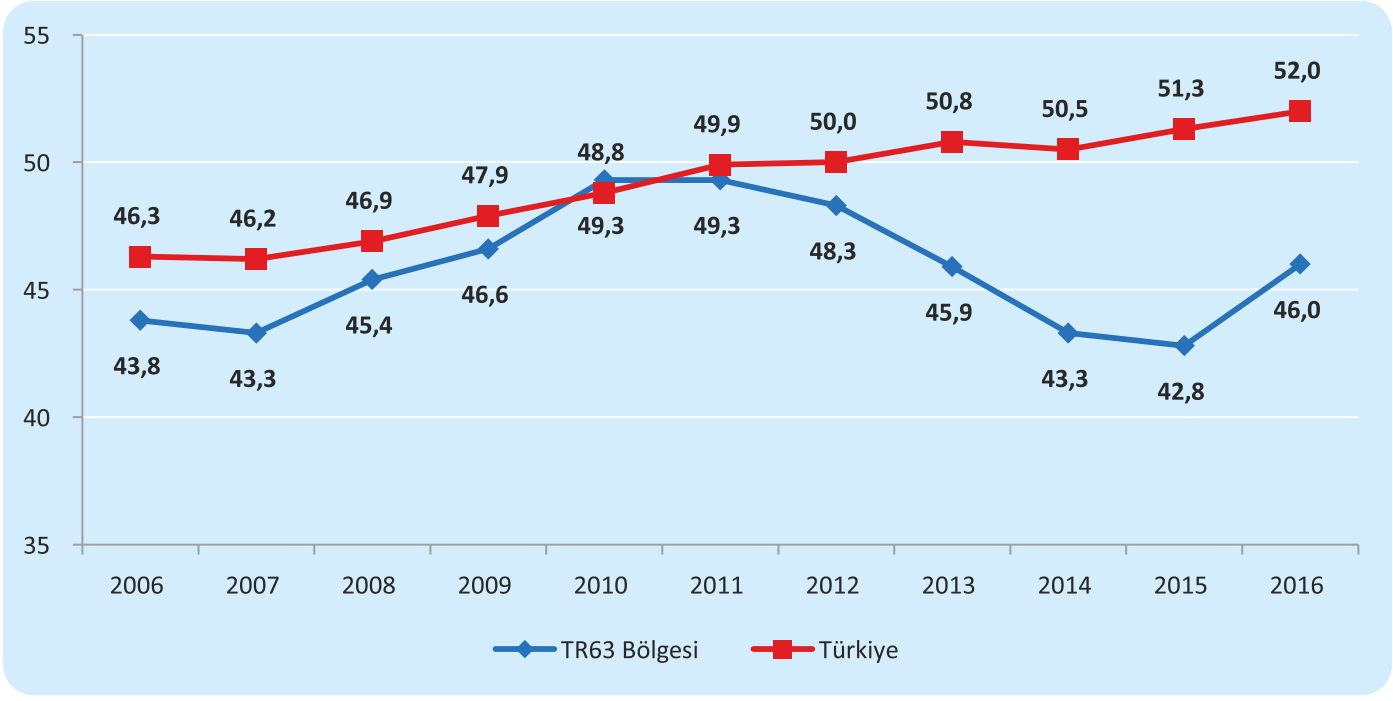
Türkiye'de iş arayanların aradıkları kanal göre dağılımı incelendiğinde 2016 yılında iş arayanların %22'si eşe dosta sorarak iş aramakta olup, doğrudan işverene başvuranların oranı %15,4 iken iş başvurusunda bulunup sonucunu bekleyenlerin oranı %10,3 olarak hesaplamıştır. Girişimcilik bakımından değerlendirme yapıldığında kendi işini kurmak amacıyla mekan, araç, gereç kredi koşullarını araştıranların oranı %1'dir.

3. TR63 Bölgesi İşgücü Piyasaları, İstihdam ve İşsizlik

3.1. TR63 Bölgesinde İşgücü

Şekil 12. Türkiye ve TR63 Bölgesinde İşgücüne Katılım Oranı

Kaynak: TÜİK

TR63 Bölgesi işgücü piyasasına bakıldığında 2006 yılına göre İşgücüne Katılma Oranının arttığı görülmektedir. Ancak TR63 Bölgesinde 2011 yılında işgücü piyasalarına Suriyelilerin girmesiyle bölgede işgücü piyasası kapsamında bir kriz yaşandığı yukarıdaki grafikte de görülmekte olup bu kapsamda öncelikli olarak tedbirlerin alınması önem arz etmektedir. 2006-2016 döneminde TR63 Bölgesi işgücüne katılım oranı Türkiye verisi ile karşılaştırıldığında genel itibariyle Türkiye ortalamasının altında kaldığı görülmektedir.

Tablo 25. TR63 Bölgesi Cinsiyete Göre İşgücüne Katılım Oranı

Yıllar	Toplam	Erkek	Kadın
	43,8	66,4	23,2
2007	43,3	68,0	20,9
2008	45,4	71,1	22,3
2009	46,6	73,0	22,0
2010	49,3	72,0	28,2
2011	49,3	71,5	28,6
2012	48,3	71,3	27,1
2013	45,9	68,6	24,4
2014	43,3	67,9	19,9
2015	42,8	66,8	20,5
2016	46,0	66,5	26,4

Kaynak: TÜİK

TR63 Bölgesinde cinsiyet ayrımında işgücüne katılma oranı incelendiğinde 2006 yılına göre hem erkek hem de kadın işgücü katılım oranında 2011 yılına kadar belirli bir ivmede artış olduğu görülmektedir. 2012 yılından itibaren ise hem erkek hem de kadın işgücüne katılım oranında azalış olduğu görülmektedir.

Tablo 26. TR63 Bölgesinde Yaş Grubuna Göre İşgücüne Katılım Oranı

Yaş Grubu	2012	2013	2014	2015	2016
(15-19)	22,7	24,1	25,9	21,8	25,5
(20-24)	52,5	53,0	49,4	54,1	52,5
(25-34)	60,4	58,5	57,4	57,4	61,8
(35-54)	60,1	58,3	55,4	55,0	60,2
(55+)	27,8	22,4	19,2	18,0	20

Kaynak: TÜİK

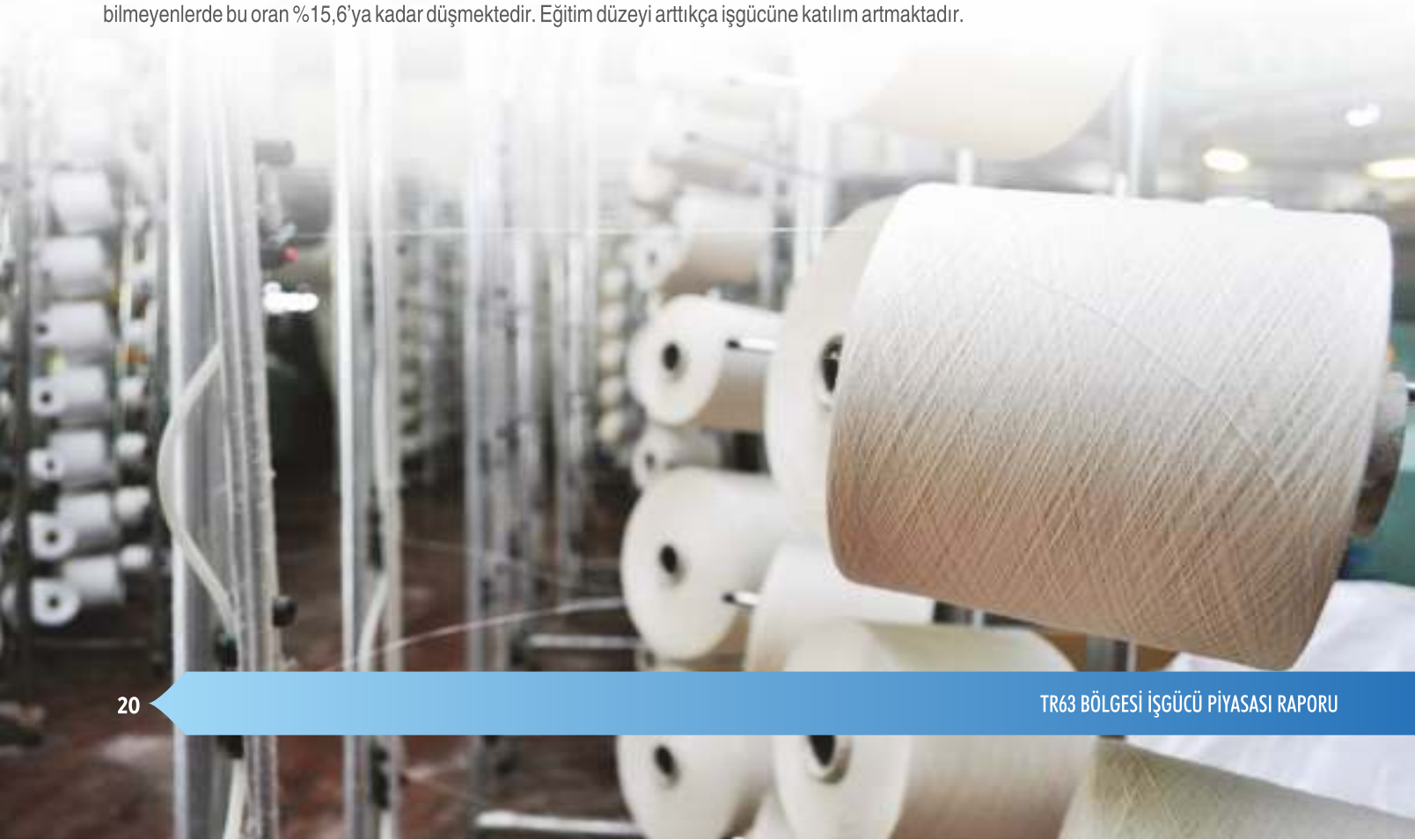
TR63 Bölgesi genç işgücü durumu incelendiğinde; 2009 yılı ile 2012 yılları arasında işgücüne katılım oranlarının yıllar itibariyle dalgalanma olsa da önemli ölçüde değişiklik olmadığı görülmektedir. 2013 yılının ardından işgücüne katılım oranın arttığı ve 2016 yılı ile en yüksek değere ulaştığı görülmektedir.

Tablo 27. TR63 Bölgesinde Eğitim Durumuna Göre İşgücüne Katılım Oranı

Eğitim Durumu	2012	2013	2014	2015	2016
Okuma yazma bilmeyen	25,6	19,7	14,9	12,5	15,6
Lise altı eğitimliler	47,9	44,9	43,7	42,3	45,4
Lise ve dengi meslek okulu	54,7	57,2	55,3	53,2	54,4
Yükseköğretim	81,7	81,9	77,2	78,3	78,1

Kaynak: TÜİK

TR63 Bölgesinde eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranları yıllar itibariyle incelenmiştir. 2012-2016 yılları arasında son 5 yıllık süreçte okuma-yazma bilmeyenlerle yükseköğretim mezunu olanların işgücüne katılımı düşerken lise ve dengi mezunu bireylerde bu oran değişmemiştir. İşgücüne katılım eğitim durumuna göre incelendiğinde 2016 yılında yükseköğretim mezunu olanların işgücüne katılım oranı %78 iken okuma-yazma bilmeyenlerde bu oran %15,6'ya kadar düşmektedir. Eğitim düzeyi arttıkça işgücüne katılım artmaktadır.

Tablo 28. Düzey 2 Bölgelerine Göre İşgücüne Katılım Oranı, 2016

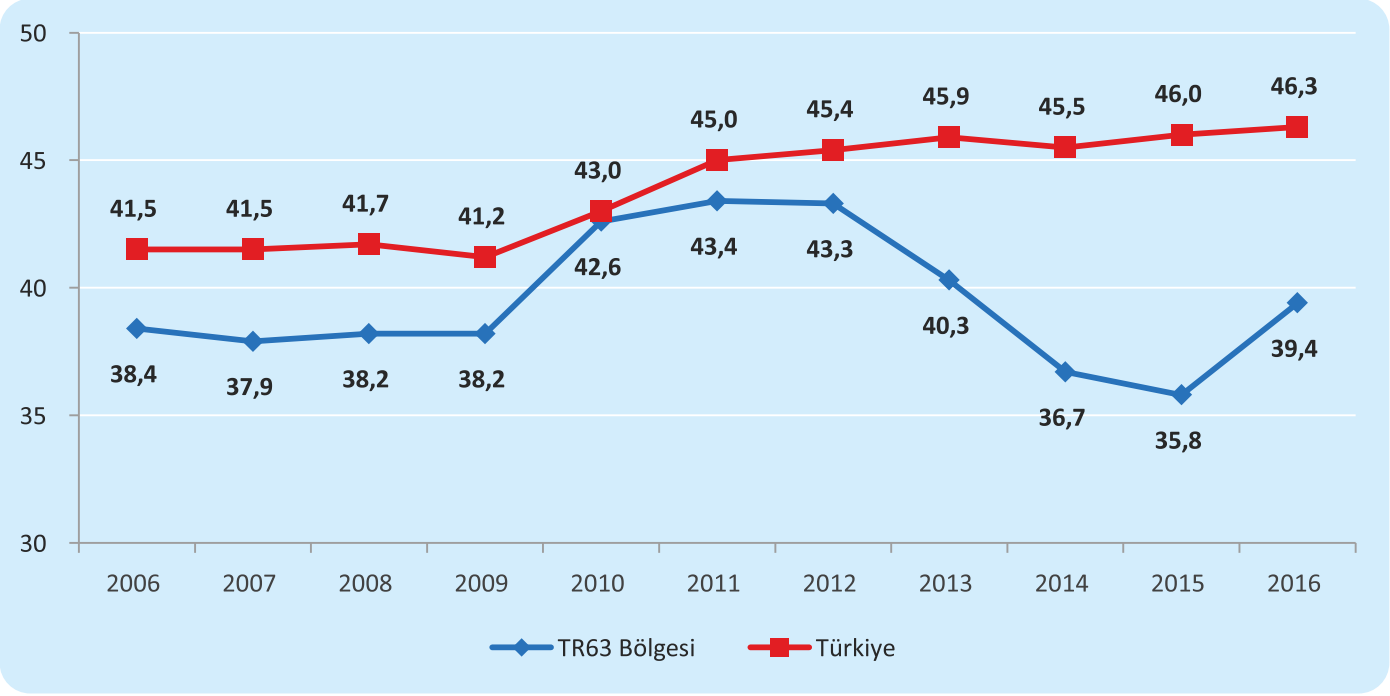
	İşgücüne Katılım Oranı (%)	Sıralama
Tekirdağ, Edirne, Kırklareli - TR21	57,9	1
Kastamonu, Çankırı, Sinop - TR82	57,3	2
Antalya, Isparta, Burdur - TR61	56,6	3
İstanbul - TR10	56,3	4
İzmir - TR31	55,4	5
Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane - TR90	54,4	6
Aydın, Denizli, Muğla - TR32	53,9	7
Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova - TR42	53,6	8
Ankara - TR51	53,2	9
Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir - TR71	52,6	10
Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak - TR33	52,3	11
Samsun, Tokat, Çorum, Amasya - TR83	52,2	12
Zonguldak, Karabük, Bartın - TR81	51,4	13
Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan - TRA2	51,2	14
Bursa, Eskişehir, Bilecik - TR41	50,1	15
Adana, Mersin - TR62	50,0	16
Konya, Karaman - TR52	50,0	17
Kayseri, Sivas, Yozgat - TR72	49,6	18
Erzurum, Erzincan, Bayburt - TRA1	49,5	19
Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli - TRB1	49,1	20
Balıkesir, Çanakkale - TR22	48,6	21
Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye - TR63	46,0	22
Gaziantep, Adıyaman, Kilis - TRC1	45,2	23
Şanlıurfa, Diyarbakır - TRC2	45,2	24
Van, Muş, Bitlis, Hakkari - TRB2	42,4	25
Mardin, Batman, Şırnak, Siirt - TRC3	39,1	26

Kaynak: TÜİK

Düzey 2 Bölgeleri arasında TR63 Bölgesinin işgücü durumuna incelendiğinde bölgeye ait işgücüne katılım oranının Türkiye ortalamasının altında kaldığı görülmektedir. TR63 Bölgesi 2016 yılında 26 Düzey 2 Bölgesi arasında işgücüne katılım oranında sondan 5. sırada bulunmaktadır.

3.2.TR63 Bölgesinde İstihdam

Şekil 13. Türkiye ve TR63 Bölgesinde İstihdam Oranı

Kaynak: TÜİK

Türkiye'de ve TR63 Bölgesinde istihdam oranı 2006-2016 döneminde incelenmiş olup bu oran Türkiye'de söz konusu dönemde artış eğiliminde iken TR63 Bölgesinde dalgalı bir seyir izlenmektedir. TR63 Bölgesinde 2011 yılında işgücü piyasalarına Suriyelilerin girmesiyle bölgede işgücü piyasası kapsamında bir kriz yaşandığı yukarıdaki grafikte de görülmekte olup bu kapsamda öncelikli olarak tedbirlerin alınması önem arz etmektedir. Bu kapsamda istihdamın artırılmasına yönelik teşviklerle 2016 yılında istihdamda artış meydana gelmiştir. 2006-2016 döneminde TR63 Bölgesi istihdam oranı Türkiye verisi ile karşılaştırıldığında genel itibariyle Türkiye ortalamasının altında kaldığı görülmektedir.

Tablo 29. TR63 Bölgesi Cinsiyete Göre İstihdam Oranı

Yıllar	Toplam	Erkek	Kadın
2006	38,4	58,2	20,5
2007	37,9	58,9	18,9
2008	38,2	59,7	18,8
2009	38,2	59,3	18,6
2010	42,6	61,7	24,8
2011	43,4	62,4	25,6
2012	43,3	63,5	24,6
2013	40,3	60,1	21,5
2014	36,7	58,0	16,3
2015	35,8	57,2	15,8
2016	39,4	58,4	21,2

Kaynak: TÜİK

TR63 Bölgesinde cinsiyet ayrımında istihdam oranına bakıldığında 2009 yılına göre hem erkek hem de kadın istihdam oranında 2012 yılı itibariyle azalış olduğu görülmektedir. TR63 Bölgesinde Suriyeli nüfusun yoğunluğu istihdamın azalmasına neden olmakta hem erkek hem de kadın istihdamı azalmaktadır. Ancak 2016 yılında TR63 Bölgesi istihdam oranında istihdamın artırılmasına yönelik teşviklerle yeniden bir toparlanma söz konusudur.

Tablo 30. TR63 Bölgesinde Yaş Grubuna Göre İstihdam Oranı

Yaş Grubu	2012	2013	2014	2015	2016
(15-19)	18,2	21,5	19,7	15,3	20,9
(20-24)	41,8	39,4	36,4	37,7	36
(25-34)	53,4	49,9	47,3	46,8	51,5
(35-54)	55,4	52,7	48,9	48,5	53,6
(55+)	26,6	21,2	17,7	16,7	18,5

Kaynak: TÜİK

Yaş grubuna göre TR63 Bölgesinin istihdam oranı incelendiğinde 2016 yılında 25-34 ve 35-54 yaş grubunda olan bireylerin istihdam oranı %50'nin üzerindedir.

Tablo 31. TR63 Bölgesinde Eğitim Durumuna Göre İstihdam Oranı

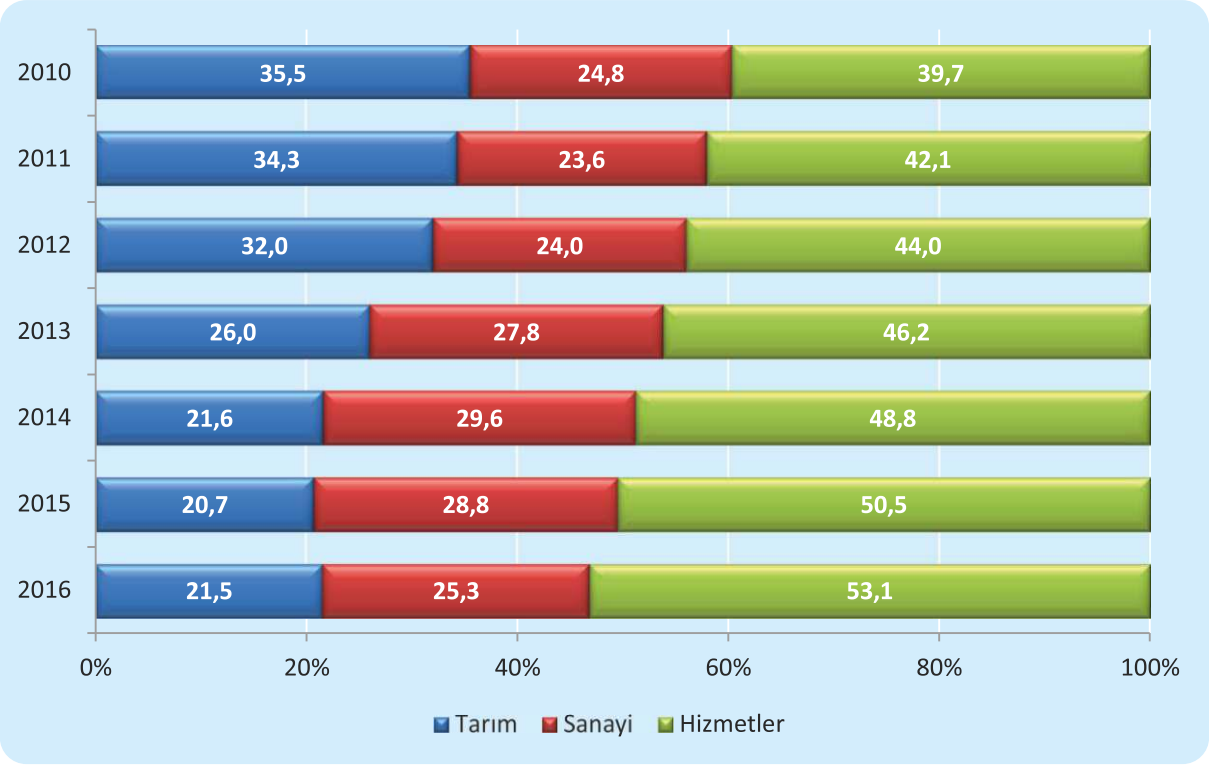
Eğitim Durumu	2012	2013	2014	2015	2016
Okuma yazma bilmeyen	24,6	18,3	12,2	10,7	14,1
Lise altı eğitimliler	43,0	39,4	37,1	35,4	38,9
Lise ve dengi meslek okulu	47,2	50,0	47,5	44,9	45,6
Yükseköğretim	72,2	70,5	64 ,0	63,8	66,8

Kaynak: TÜİK

TR63 Bölgesinin eğitimin durumuna göre istihdam oranları incelendiğinde 2016 yılında en çok istihdam edilenler %66,8 oranla yükseköğretim mezunu olanlardır. Ancak yıllar itibariyle yükseköğretim mezunu olanların istihdam oranı azalmaktadır.

Şekil 14. TR63 Bölgesinde Sektörlere Göre İstihdam Oranı

Kaynak: TÜİK

TR63 Bölgesinde istihdamın sektörlere göre dağılımı incelendiğinde 2010-2016 yılları arasındaki dönemde tarımın 2010 yılı istihdam payı %35,5 iken 2016 yılında bu oran %21,5'e gerilemiştir. Tarım sektörünün tersi oranda ise hizmetler sektöründe bir değişim söz konusu olup 2010 yılında %39,7 olan hizmetler sektörü istihdam payı 2016 yılında %53,1'e yükselmiştir. TR63 Bölgesi sanayi sektöründe ise söz konusu dönemde önemli bir değişim olmayıp 2016 yılı sanayi sektörü istihdamı %25,3 olarak gerçeklemiştir. TR63 Bölgesi Sanayi sektöründe değişimin olmaması tarım sektöründen hizmetler sektörüne doğru istihdamın kaymakta olduğu değerlendirilebilir.

Tablo 32. Düzey 2 Bölgelerinde İstihdam Oranı

	İstihdam Oranı (%)	Sıralama
Kastamonu, Çankırı, Sinop - TR82	54,0	1
Tekirdağ, Edirne, Kırklareli - TR21	53,5	2
Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane - TR90	52,0	3
Aydın, Denizli, Muğla - TR32	50,3	4
Antalya, Isparta, Burdur - TR61	50,1	5
Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak - TR33	49,8	6
Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan - TRA2	48,7	7
İstanbul - TR10	48,7	8
Samsun, Tokat, Çorum, Amasya - TR83	48,1	9
Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova - TR42	47,9	10
İzmir - TR31	47,6	11
Ankara - TR51	47,2	12
Erzurum, Erzincan, Bayburt - TRA1	47,0	13
Zonguldak, Karabük, Bartın - TR81	47,0	14
Konya, Karaman - TR52	46,9	15
Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir - TR71	45,6	16
Bursa, Eskişehir, Bilecik - TR41	45,5	17
Kayseri, Sivas, Yozgat - TR72	45,4	18
Balıkesir, Çanakkale - TR22	45,3	19
Adana, Mersin - TR62	44,8	20
Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli - TRB1	44,7	21
Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye - TR63	39,4	22
Gaziantep, Adıyaman, Kilis - TRC1	38,7	23
Van, Muş, Bitlis, Hakkari - TRB2	38,5	24
Şanlıurfa, Diyarbakır - TRC2	37,4	25
Mardin, Batman, Şırnak, Siirt - TRC3	28,0	26

Kaynak: TÜİK

Düzey 2 Bölgeleri arasında TR63 Bölgesinin istihdam durumu incelendiğinde bölgeye ait istihdam oranının Türkiye ortalamasının altında kaldığı görülmektedir. TR63 Bölgesi 2016 yılında 26 Düzey 2 Bölgesi arasında istihdam oranında sondan 5. sırada bulunmaktadır.

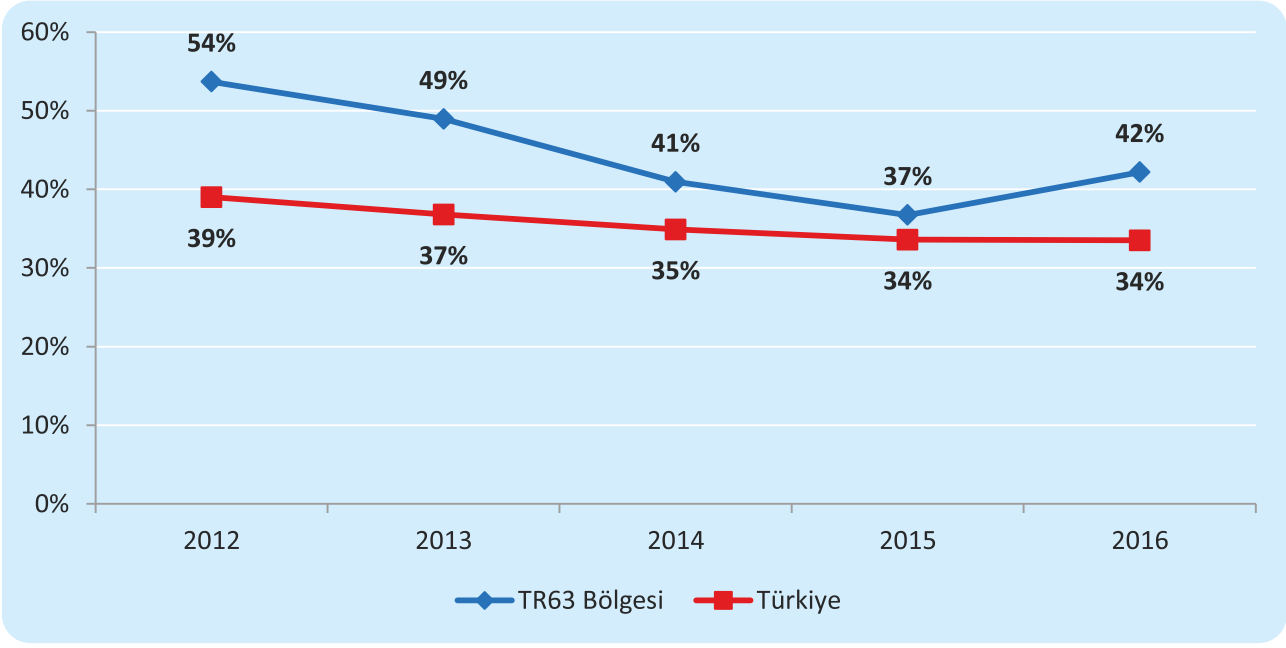
Tablo 33. TR63 Bölgesinde Kayıtdışı İstihdam (15+)

Yıl	Kayıtdışı İstihdam (Bin kişi)	Kayıtlı İstihdam (Bin Kişi)	Kayıtdışı İstihdam Oranı (Yüzde)
2012	495	427	53,7
2013	437	456	48,9
2014	319	460	40,9
2015	282	486	36,7
2016	364	499	42,2

Kaynak: TÜİK

Tr63 Bölgesinde kayıtdışı istihdam yıllar itibariyle düşme eğilimindedir. 2012 yılında TR63 Bölgesinde toplam istihdamın yaklaşık %54'ü kayıtdışı iken 2015 yılı itibariyle bu oran %36,7'ye kadar gerilemiştir. Ancak 2016 yılında kayıtdışı istihdam bölgede tekrar artarak %42 olarak gerçekleşmiştir. Bu oranın çok daha aşağılara çekilmesi, ülkemizin çalışma hayatındaki birçok yapısal sorunun giderilmesinde ve TR63 Bölgesinin sosyal ve ekonomik yönden kalkınmasında büyük önem taşımaktadır. Sosyal güvenlik açıklarının karşılanması, vergi gelirleri, iş sağlığı ve güvenliği gibi temel sorunların çözümlenmesinde önemli katkılar sağlayacaktır.

Şekil 15. Türkiye ve TR63 Bölgesinde Kayıtdışı İstihdam

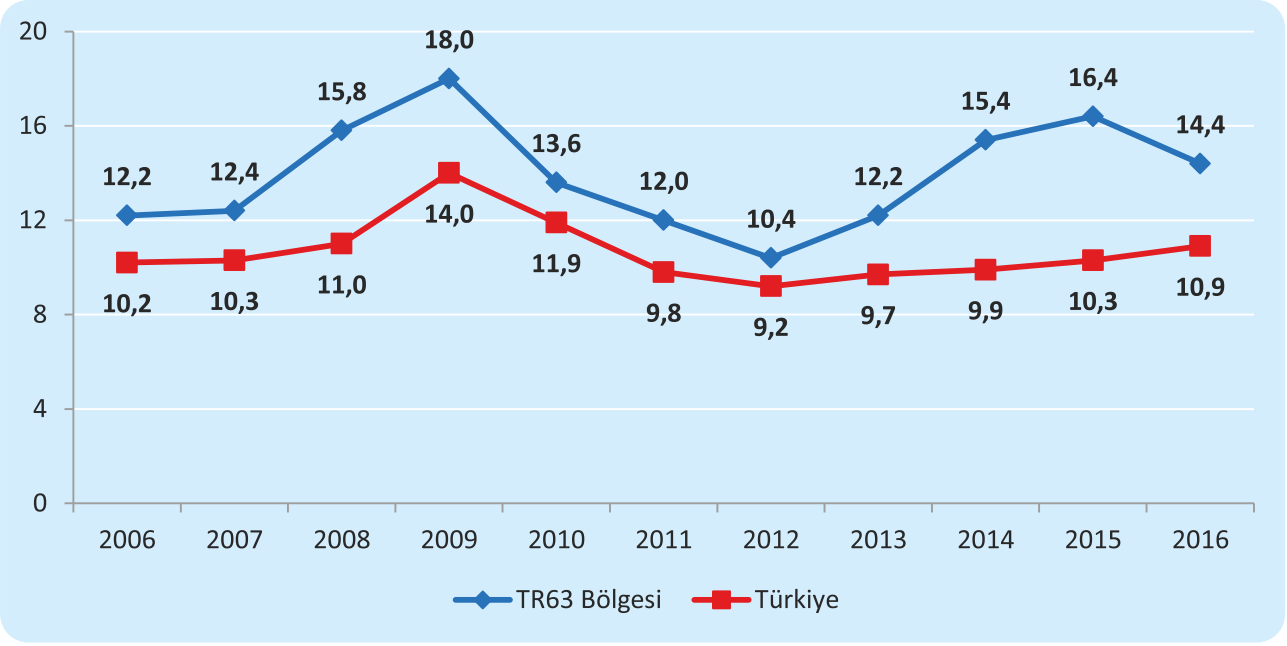

Kaynak: TÜİK

Türkiye'de ve TR63 Bölgesinde kayıt dışı istihdam yıllar itibariyle düşme eğiliminde olmakla birlikte TR63 Bölgesi kayıtdışı istihdam oranları Türkiye ortalamasının oldukça üstündedir. 2006 yılında Türkiye'de toplam istihdamın yaklaşık % 45'i kayıt dışı iken 2016 yılı itibariyle bu oran % 34'lere kadar gerilemiştir. Türkiye'de kayıtdışı istihdamın azaltılmasına yönelik teşviklere devam edilmektedir.

3.3.TR63 Bölgesinde İşsizlik

Şekil 16. Türkiye ve TR63 Bölgesinde İşsizlik Oranı

Kaynak: TÜİK

Türkiye'de ve TR63 Bölgesinde işsizlik oranı 2006-2016 döneminde incelenmiş olup bu oran küresel krizin etkisiyle 2009 yılında sırasıyla %10,2 ve %12,2 olarak gerçekleşmiştir. 2012 yılından itibaren Türkiye'de işsizlik oranı artış gösterirken bu durum TR63 Bölgesinde daha fazla hissedilmiş olup 2012 yılında %10,4 olan işsizlik oranı 2016 yılında %14,4 seviyesine çıkmıştır. Ayrıca TR63 Bölgesinde söz konusu dönemde işsizlik oranı Türkiye ortalamasının üzerinde seyretmektedir.

Tablo 34. TR63 Bölgesi Cinsiyete Göre İşsizlik Oranı

Yıllar	Toplam	Erkek	Kadın
2006	12,2	12,4	11,7
2007	12,4	13,4	9,5
2008	15,8	16,0	15,4
2009	18,0	18,8	15,4
2010	13,6	14,2	12,1
2011	12,0	12,7	10,3
2012	10,4	10,9	9,2
2013	12,2	12,4	11,9
2014	15,4	14,5	18,1
2015	16,4	14,4	22,7
2016	14,4	12,2	19,7

Kaynak: TÜİK

TR63 Bölgesi cinsiyet ayrımında işsizlik oranları incelendiğinde 2009 yılı ile 2012 yılları arasında erkeklerde ve kadınlarda işsizlik oranının düştüğü görülmektedir. Fakat bu düşüş kadın istihdamın artmasından ziyade kadın işgücüne katılım oranının azalmasından kaynaklanmaktadır. 2012 sonrası ise işsizlik oranlarının yükseldiği görülmektedir. Kadınlarda işsizlik oranı 2016 yılında %20'ler seviyesine ulaşmıştır.

Tablo 35. TR63 Bölgesinde Yaş Grubuna Göre İşsizlik Oranı

Yaş Grubu	2012	2013	2014	2015	2016
(15-19)	19,7	11,0	24,1	29,6	17,9
(20-24)	20,1	25,7	26,3	30,3	31,4
(25-34)	11,6	14,7	17,5	18,4	16,6
(35-54)	7,8	9,6	11,7	11,8	11,1
(55+)	4,2	5,5	7,6	7,0	7,5

Kaynak: TÜİK

Yaş gruplarına göre işsizlik oranlarında en yüksek işsizlik oranının gözlendiği yaş grubu 20-24 ve 15-19 arası yaş gruplarıdır. En düşük işsizlik oranının olduğu yaş grubu ise 55+ yaş grubudur.

Tablo 36. TR63 Bölgesinde Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Oranı

Eğitim Durumu	2012	2013	2014	2015	2016
Okuma yazma bilmeyen	3,8	7,1	18,1	14	9,4
Lise altı eğitimliler	10,1	12,3	15,1	16,3	14,3
Lise ve dengi meslek okulu	13,7	12,6	14,2	15,6	16,1
Yükseköğretim	11,6	13,9	17,1	18,5	14,4

Kaynak: TÜİK

Tr63 Bölgesinde eğitim durumuna göre işsizlik oranı incelendiğinde 2016 yılında işsizliğin en yoğun yaşandığı grup lise ve dengi meslek okulu mezunlarında görülmektedir. Ancak okuma yazma bilmeyenlerde işsizlik oranı bir okul mezunu olanlara göre daha düşük olup %9,4 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 37. Düzey 2 Bölgelerine Göre İşsizlik Oranı

	İşsizlik Oranı (%)	Sıralama
Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane - TR90	4,5	1
Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak - TR33	4,8	2
Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan - TRA2	4,9	3
Erzurum, Erzincan, Bayburt - TRA1	5,0	4
Kastamonu, Çankırı, Sinop - TR82	5,8	5
Konya, Karaman - TR52	6,1	6
Aydın, Denizli, Muğla - TR32	6,7	7
Balıkesir, Çanakkale - TR22	6,7	8
Tekirdağ, Edirne, Kırklareli - TR21	7,5	9
Samsun, Tokat, Çorum, Amasya - TR83	7,9	10
Kayseri, Sivas, Yozgat - TR72	8,4	11
Zonguldak, Karabük, Bartın - TR81	8,6	12
Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli - TRB1	8,9	13
Bursa, Eskişehir, Bilecik - TR41	9,2	14
Van, Muş, Bitlis, Hakkari - TRB2	9,2	15
Adana, Mersin - TR62	10,4	16
Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova - TR42	10,7	17
Ankara - TR51	11,4	18
Antalya, Isparta, Burdur - TR61	11,5	19
Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir - TR71	13,4	20
İstanbul - TR10	13,5	21
İzmir - TR31	14,0	22
Gaziantep, Adıyaman, Kilis - TRC1	14,3	23
Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye - TR63	14,4	24
Şanlıurfa, Diyarbakır - TRC2	17,2	25
Mardin, Batman, Şırnak, Siirt - TRC3	28,3	26

Kaynak: TÜİK

Düzey 2 Bölgeleri arasında TR63 Bölgesinin işsizlik durumu incelendiğinde bölgeye ait işsizlik oranının Türkiye ortalamasının altında kaldığı görülmektedir. TR63 Bölgesi, 2016 yılında 26 Düzey 2 Bölgesi arasında işsizlik oranın en yüksek olduğu sondan 3. sıradaki bölge konumundadır.

Tablo 38. TR63 Bölgesinin Düzey 2 Bölgeleri Arasındaki İşgücü, İstihdam ve İşsizlik Oranları Sıralaması

	İşgücüne Katılım Oranı Sırası	İstihdam Oranı Sırası	İşsizlik Oranı Sırası
2006	19	19	21
2007	19	20	21
2008	16	19	23
2009	16	20	24
2010	14	15	21
2011	16	18	22
2012	20	21	20
2013	23	24	22
2014	23	24	24
2015	25	25	24
2016	22	22	24

Kaynak: TÜİK

TR63 Bölgesi işgücü durumu, Türkiye'deki 26 adet Düzey 2 Bölgesi içerisindeki sıralama değerleri yukarıdaki tabloda verilmiştir. 2006-2016 yılları arasındaki işgücüne katılım, istihdam ve işsizlik oranları sıralama değerleri incelendiğinde işgücüne katılım oranı bakımından 2006 yılında 19. sırada yer alan TR63 Bölgesi 2016 yılında 22. sıraya gerilemiştir. İstihdam oranı da işgücüne paralel bir seyir izlemekte olup TR63 Bölgesi 2006 yılında 19. sırada iken 2016 yılında 22. sırada yer almaktadır. İşsizlik oranı incelendiğinde TR63 Bölgesi 2006 yılında Türkiye'de en yüksek işsizlik oranının bulunduğu 6. bölge iken 2016 yılında 3. bölge olmuştur. TR63 Bölgesi diğer Düzey 2 bölgeleri bakımından değerlendirildiğinde özellikle 2012 yılı ve sonrasında işgücü bakımından geri sıralara düşmüştür.

3.4. Hatay İşgücü Piyasaları, İstihdam ve İşsizlik

İl bazında işgücü istatistikleri TÜİK tarafından sadece 2008-2013 yılarına ait istatistiklerine yer verilerek yayınlamıştır. Türkiye gibi nüfusu fazla, yüzölçümü geniş, yerleşim yerleri dağınık ve sayısı fazla ülkeler için il düzeyinde bilgi üretebilmek, çok yüksek örnek hacmiyle çalışmak anlamına gelmektedir. Bu nedenle birçok ülke, alt coğrafi alanlar için bilgi üretebilmek amacıyla, örnekleme dayalı araştırmalardan elde edilen sonuçların yanı sıra, idari kayıtlar ve farklı veri kaynaklarını kullanarak çeşitli modelleme çalışmaları yapmakta ve daha alt coğrafi alanlar için ihtiyaç duyulan veriler bu yolla tahmin edilmektedir. İl düzeyi gibi daha alt coğrafi alanlar için örnekleme dayalı araştırmalar yoluyla bilgi derlenmesinin oldukça yüksek örnek hacmi gerektirmesi, bunun da gerek altyapı olanakları, gerekse maliyet kısıtları dikkate alındığında il bazlı çalışma tercih edilmediğinden dolayı 2014 yılı ve sonrasında çalışmalar yapılmamıştır.

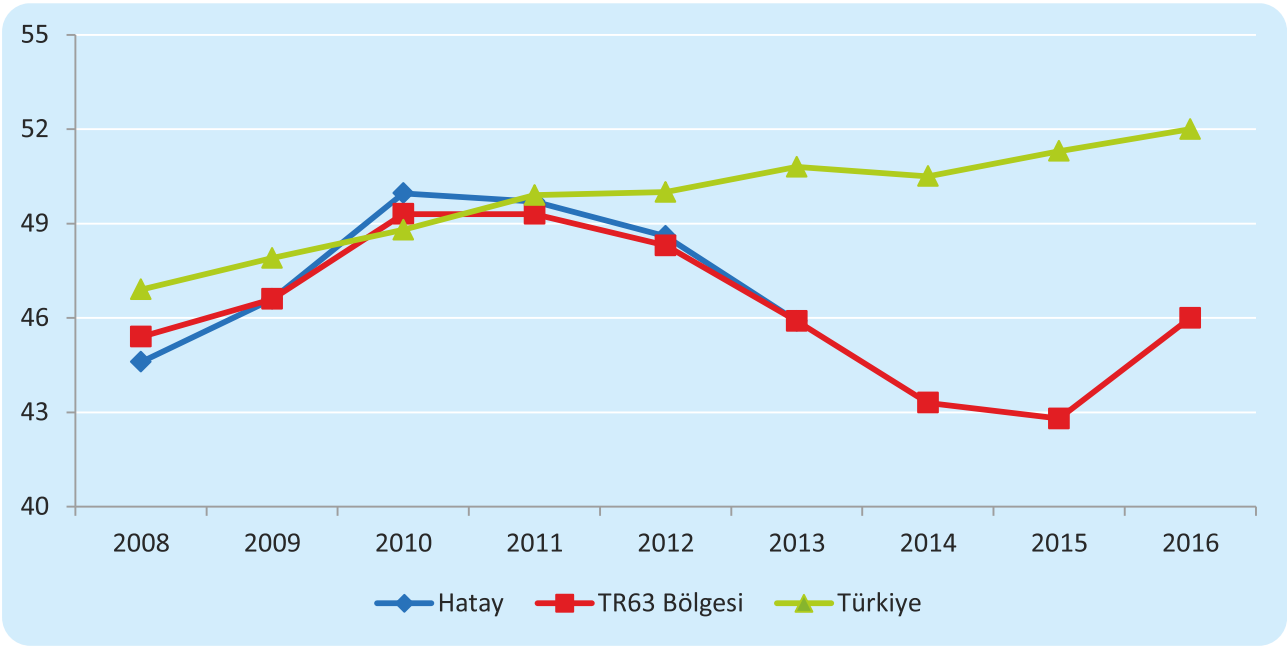
Tablo 39. Hatay İlinde Kurumsal Olmayan Nüfusun İşgücü Durumu (15+)

Yıllar	İşgücüne Katılma Oran	İşsizlik Oran	İstihdam Oran
2008	44,6	17,7	36,7
2009	46,6	19,0	37,8
2010	50,0	13,9	43,0
2011	49,7	12,7	43,4
2012	48,6	11,4	43,1
2013	45,9	12,2	40,3

Kaynak: TÜİK

İl bazında işgücü istatistikleri TÜİK tarafından yayımlanmakta olup sadece 2008-2013 yılarına ait veriler bulunmaktadır. 2008 yılına göre Hatay işgücü katılım oranı ve istihdam oranı artmış olup işsizlik oranı azalış eğilimindedir.

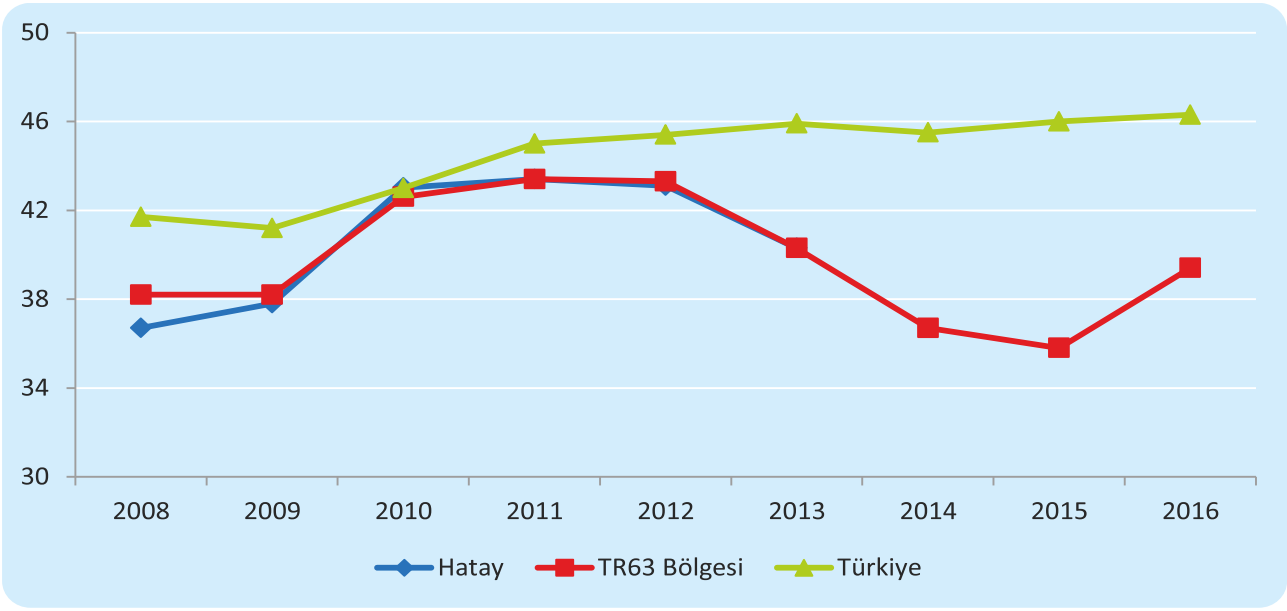
Şekil 17. Hatay, TR63 Bölgesi ve Türkiye Karşılaştırmalı İşgücüne Katılım Oranı

Kaynak: TÜİK

Hatay ilinin işgücüne katılım oranı 2008-2013 döneminde incelendiğinde TR63 Bölgesi ile paralel bir yapıya sahip olduğu görülmekte olup genellikle TR63 Bölge ortalamasının üzerindedir. İşgücü durumu TR63 Bölgesi ile Türkiye verileri karşılaştırıldığında 2012 yılı ve devamında azalış göze çarpmaktadır.

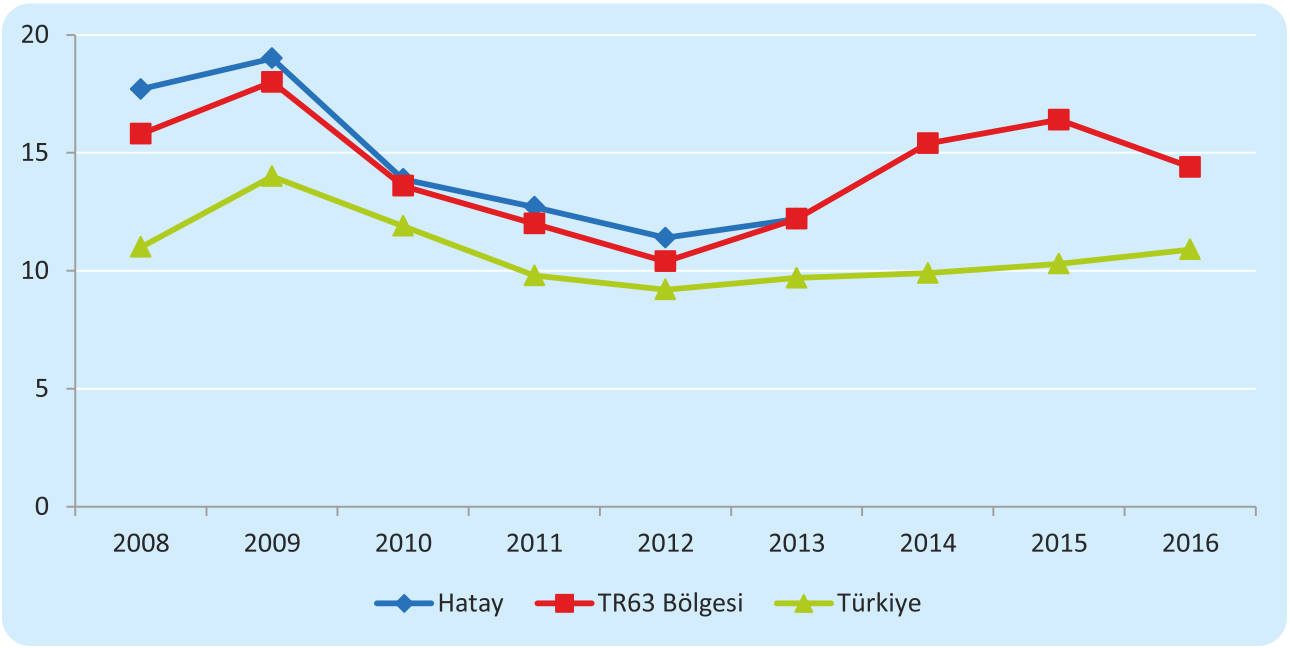
Şekil 18. Hatay, TR63 Bölgesi ve Türkiye Karşılaştırmalı İstihdam Oranı

Kaynak: TÜİK

Hatay ilinin istihdam oranı hem TR63 Bölgesi hem de Türkiye oranlarının altındadır. 2008-2011 yıllarında hem Bölgede hem Hatay ilinde istihdam oranı artış eğilimine geçmiştir. 2012 yılında hem bölgede hem Hatay ilinde azalış görülmektedir.

Şekil 19. Hatay, TR63 Bölgesi ve Türkiye Karşılaştırmalı İşsizlik Oranı

Kaynak: TÜİK

Hatay ilinin işsizlik oranı TR63 Bölgesine paralel hareket etmektedir. 2008-2009 yılında yaşanan küresel krizden Türkiye, Bölge ve Hatay ilinin etkilendiği açıktır. İşsizlik oranları 2009 ile 2012 yılları arasında hem Hatay hem TR63 Bölgesi hem de Türkiye'de paralel olarak azalış trendine girmiş olmasına rağmen bu dönemde Hatay ve Bölge işsizlik oranları Türkiye ortalamasının üstünde seyretmektedir. 2012 yılı sonrasında ise Hatay ve Bölgede işsizlik oranlarında artış yaşanmış ve Türkiye ortalamasının üstünde seyretmiştir.

Tablo 40. Hatay İli İşgücü İstatistikleri 81 İl Sıralaması

Yıllar	İşgücüne Katılma Oran	Sıralama	İşsizlik Oran	Sıralama	İstihdam Oran	Sıralama
2008	47,2	53	12,8	76	41,2	58
2009	47,2	51	16,0	76	39,7	57
2010	49,2	41	12,8	70	42,9	50
2011	49,8	51	11,1	74	44,2	59
2012	48,6	58	9,7	74	43,9	65
2013	47,0	69	11,6	71	41,5	72

Kaynak: TÜİK

Hatay ilinin yıllar bazında 81 il içindeki sıralamasında 2008 yılında işgücüne katılım oranında Türkiye'de 53. sırada iken 2013 yılında 69. sıraya gerilediği görülmektedir. İstihdam oranında da 2008 yılında Hatay ili 58. sırada iken 2013 yılında 72. sıraya gerilemiştir. 2008 yılında Türkiye'de en yüksek işsizlik oranına sahip 6. il konumundadır.

3.5. Kahramanmaraş İşgücü Piyasaları, İstihdam ve İşsizlik

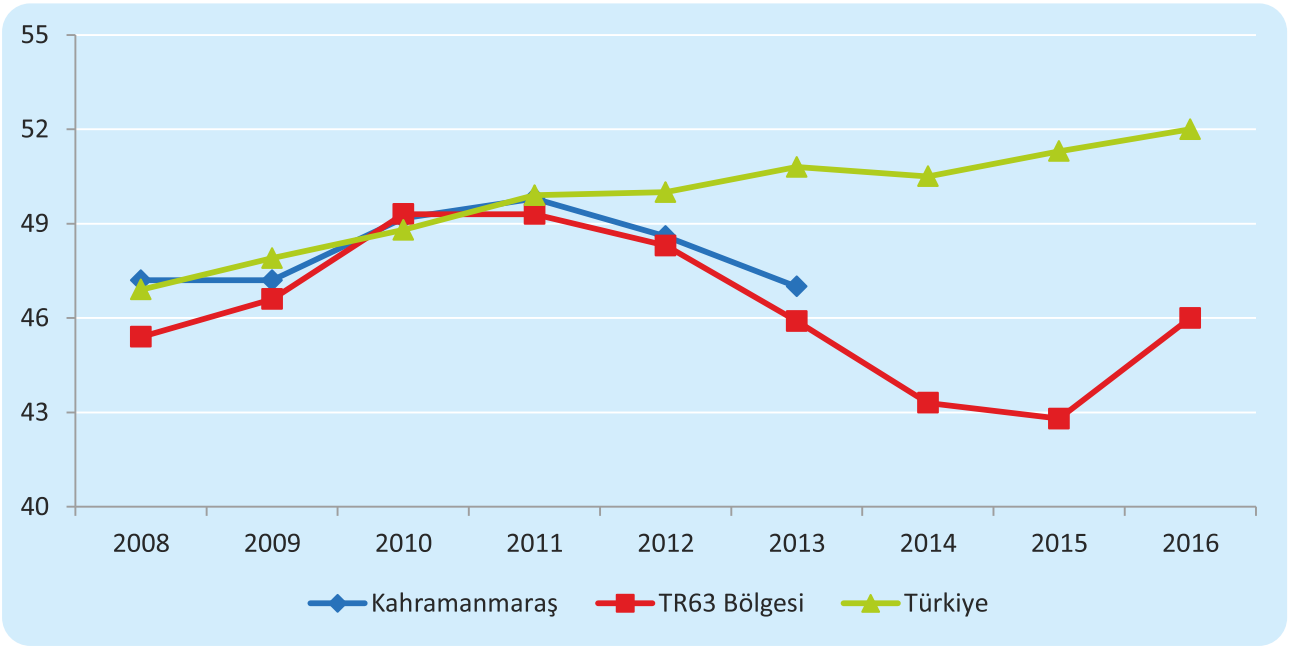
Tablo 41. Kahramanmaraş İlinde Kurumsal Olmayan Nüfusun İşgücü Durumu (15+)

Yıllar	İşgücüne Katılma Oran	İşsizlik Oran	İstihdam Oran
2008	47,2	12,8	41,2
2009	47,2	16,0	39,7
2010	49,2	12,8	42,9
2011	49,8	11,1	44,2
2012	48,6	9,7	43,9
2013	47,0	11,6	41,5

Kaynak: TÜİK

İl bazında işgücü istatistikleri TÜİK tarafından yayımlanmakta olup sadece 2008-2013 yılarına ait veriler bulunmaktadır. 2008-2012 döneminde yılına göre Kahramanmaraş işgücü katılım oranı ve istihdam oranı artmış olup işsizlik oranı azalış eğilimindedir.

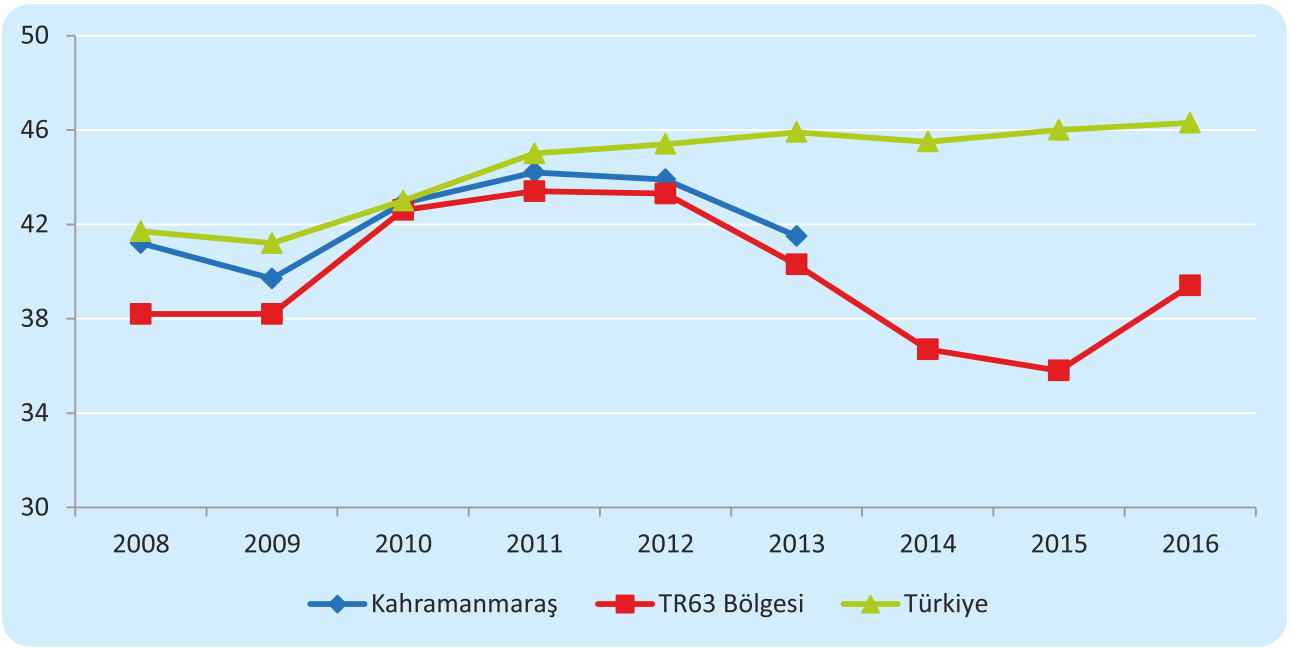
Şekil 20. Kahramanmaraş, TR63 Bölgesi ve Türkiye Karşılaştırmalı İşgücüne Katılım Oranı

Kaynak: TÜİK

Kahramanmaraş ilinin işgücüne katılım oranı 2008-2013 döneminde incelendiğinde TR63 Bölgesi ile paralel bir yapıya sahip olduğu görülmekte olup genellikle TR63 Bölge ortalamasının üzerindedir. İşgücü durumu TR63 Bölgesi ile Türkiye verileri karşılaştırıldığında 2012 yılı ve devamında azalış göze çarpmaktadır.

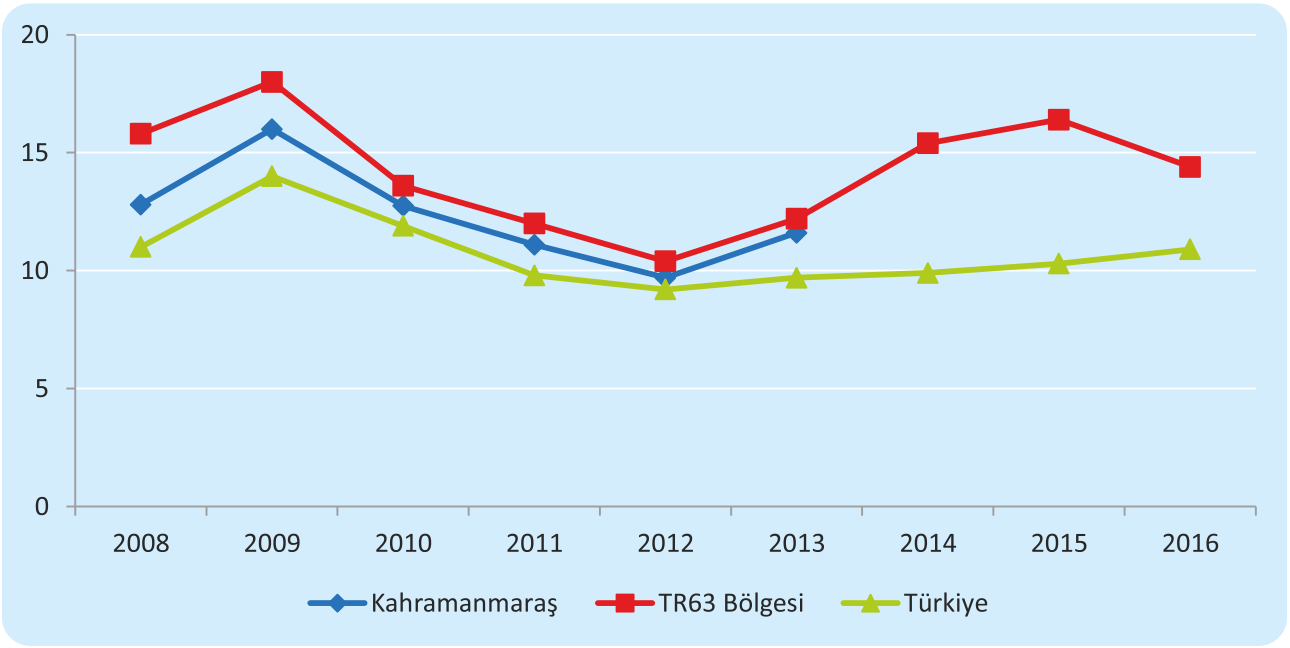
Şekil 21. Kahramanmaraş, TR63 Bölgesi ve Türkiye Karşılaştırmalı İstihdam Oranı

Kaynak: TÜİK

Kahramanmaraş ilinin istihdam oranı hem TR63 Bölgesi hem de Türkiye oranlarının altındadır. 2008-2011 yıllarında hem Bölgede hem Hatay ilinde istihdam oranı artış eğilimine geçmiştir. Ancak 2012 yılında hem bölgede hem Hatay ilinde azalış görülmektedir.

Şekil 22. Kahramanmaraş, TR63 Bölgesi ve Türkiye Karşılaştırmalı İşsizlik Oranı

Kaynak: TÜİK

Kahramanmaraş ilinin işsizlik oranı TR63 Bölgesine paralel hareket etmektedir. 2008-2009 yılında yaşanan küresel krizden Türkiye, Bölge ve Kahramanmaraş ilinin etkilendiği açıktır. İşsizlik oranları 2009 ile 2012 yılları arasında hem Kahramanmaraş hem TR63 Bölgesi hem de Türkiye'de paralel olarak azalış trendine girmiş olmasına rağmen bu dönemde Kahramanmaraş ve Bölge işsizlik oranları Türkiye ortalamasının üstünde seyretmektedir. 2012 yılı sonrasında ise Kahramanmaraş ve Bölgede işsizlik oranlarında artış yaşanmış ve Türkiye ortalamasının üstünde seyretmiştir.

Tablo 42. Kahramanmaraş İli İşgücü İstatistikleri 81 İl Sıralaması

Yıllar	İşgücüne Katılma Oran	Sıralama	İşsizlik Oran	Sıralama	İstihdam Oran	Sıralama
2008	47,2	38	12,8	61	41,2	41
2009	47,2	46	16,0	61	39,7	50
2010	49,2	47	12,8	63	42,9	51
2011	49,8	50	11,1	62	44,2	56
2012	48,6	57	9,7	66	43,9	62
2013	47,0	61	11,6	69	41,5	67

Kaynak: TÜİK

Kahramanmaraş ilinin yıllar bazında 81 il içindeki sıralamasında 2008 yılında işgücüne katılım oranında Türkiye'de 38. sırada iken 2013 yılında 61. sıraya gerilediği görülmektedir. İstihdam oranında da 2008 yılında Kahramanmaraş ili 41. sırada iken 2013 yılında 67. sıraya gerilemiştir. 2008 yılında Türkiye'de en yüksek işsizlik oranına sahip 13. il konumundadır.

3.6. Osmaniye İşgücü Piyasaları, İstihdam ve İşsizlik

Tablo 43. Osmaniye İlinde Kurumsal Olmayan Nüfusun İşgücü Durumu (15+)

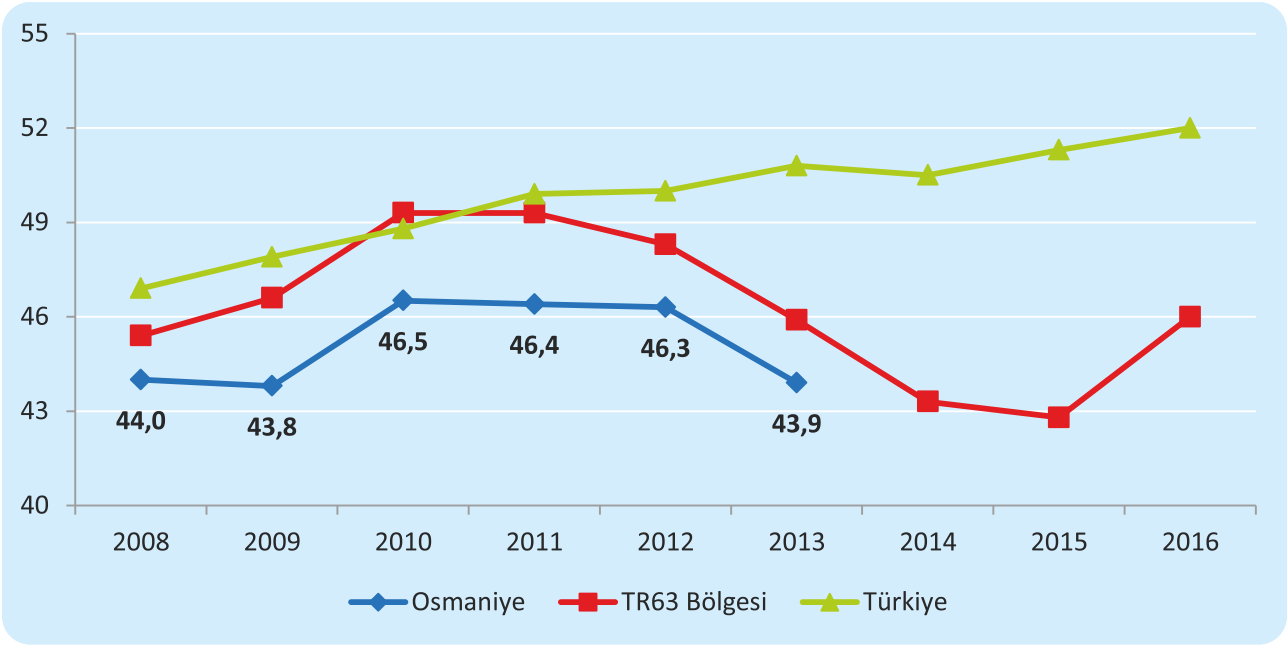
Yıllar	İşgücüne Katılma Oran	İşsizlik Oran	İstihdam Oran
2008	44,0	16,3	36,8
2009	43,8	19,4	35,3
2010	46,5	14,4	39,8
2011	46,4	12,4	40,6
2012	46,3	10,0	41,7
2013	43,9	14,0	37,8

Kaynak: TÜİK

İl bazında işgücü istatistikleri TÜİK tarafından yayımlanmakta olup sadece 2008-2013 yılarına ait veriler bulunmaktadır. 2008-2012 döneminde yılına göre Osmaniye işgücü katılım oranı ve istihdam oranı artmış olup işsizlik oranı azalış eğilimindedir.

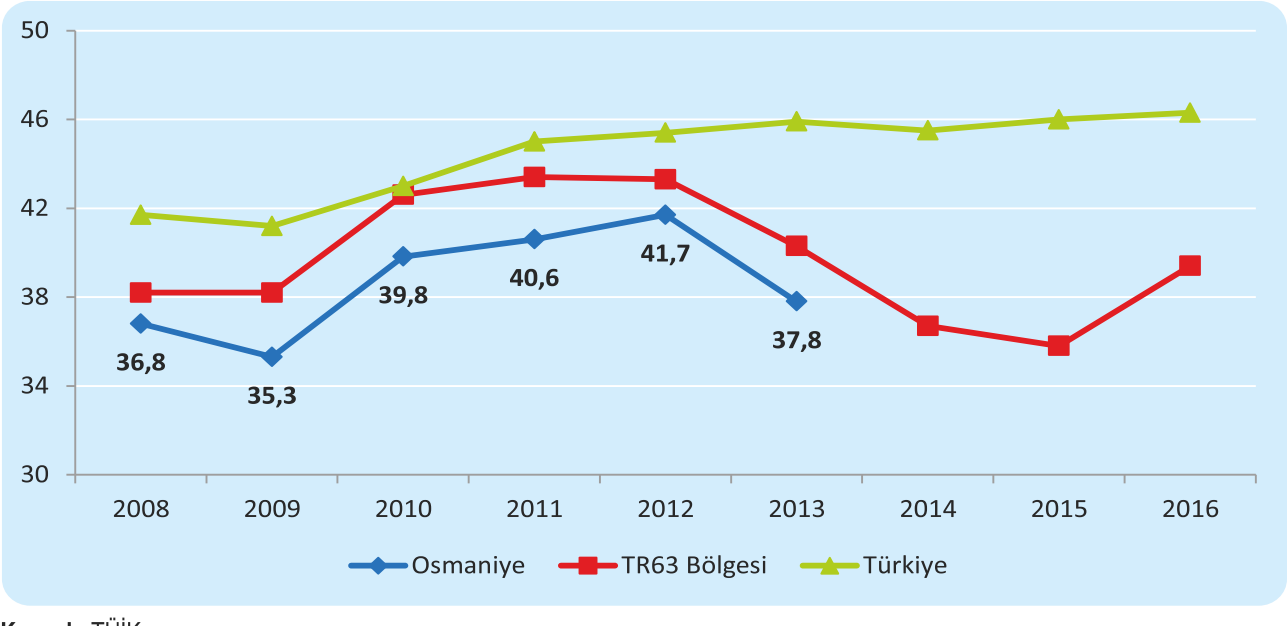
Şekil 23. Osmaniye, TR63 Bölgesi ve Türkiye Karşılaştırmalı İşgücüne Katılım Oranı

Kaynak: TÜİK

Osmaniye ilinin işgücüne katılım oranı 2008-2013 döneminde incelendiğinde TR63 Bölgesi ile paralel bir yapıya sahip olduğu görülmekte olup genellikle TR63 Bölge ortalamasının altındadır. İşgücü durumu TR63 Bölgesi ile Türkiye verileri karşılaştırıldığında 2012 yılı ve devamında azalış göze çarpmaktadır.

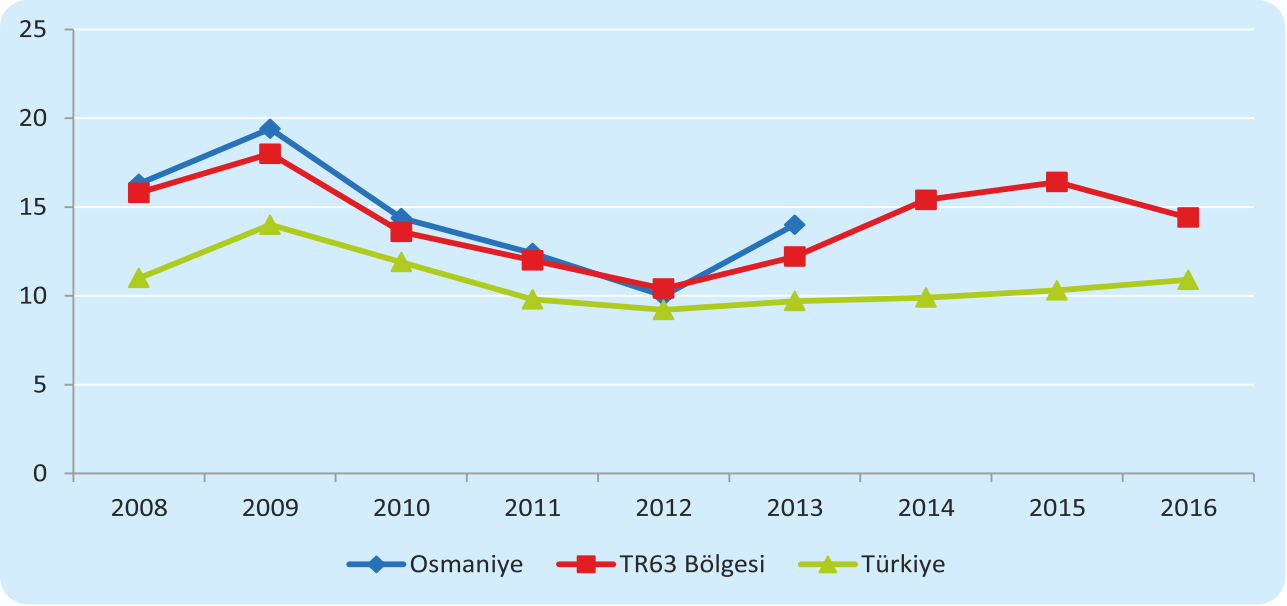
Şekil 24. Osmaniye, TR63 Bölgesi ve Türkiye Karşılaştırmalı İstihdam Oranı

Kaynak: TÜİK

Osmaniye ilinin istihdam oranı hem TR63 Bölgesi hem de Türkiye oranlarının altındadır. 2008-2011 yıllarında hem Bölgede hem de Osmaniye ilinde istihdam oranı artış eğilimine geçmiştir. Ancak 2012 yılında hem bölgede hem Osmaniye ilinde azalış görülmektedir.

Şekil 25. Osmaniye, TR63 Bölgesi ve Türkiye Karşılaştırmalı İşsizlik Oranı

Kaynak: TÜİK

Osmaniye ilinin işsizlik oranı TR63 Bölgesine paralel hareket etmektedir. 2008-2009 yılında yaşanan küresel krizden Türkiye, Bölge ve Kahramanmaraş ilinin etkilendiği açıktır. İşsizlik oranları 2009 ile 2012 yılları arasında hem Osmaniye hem TR63 Bölgesi hem de Türkiye'de paralel olarak azalış trendine girmiş olmasına rağmen bu dönemde Osmaniye ve Bölge işsizlik oranları Türkiye ortalamasının üstünde seyretmektedir. 2012 yılı sonrasında ise Osmaniye ve Bölgede işsizlik oranlarında artış yaşanmış ve Türkiye ortalamasının üstünde seyretmiştir.

Tablo 44. Osmaniye İli İşgücü İstatistikleri 81 İl Sıralaması

Yıllar	İşgücüne Katılma Oran	Sıralama	İşsizlik Oran	Sıralama	İstihdam Oran	Sıralama
2008	44,0	56	16,3	72	36,8	57
2009	43,8	63	19,4	78	35,3	67
2010	46,5	62	14,4	74	39,8	64
2011	46,4	66	12,4	71	40,6	68
2012	46,3	67	10,0	68	41,7	67
2013	43,9	74	14,0	74	37,8	75

Kaynak: TÜİK

Osmaniye ilinin yıllar bazında 81 il içindeki sıralamasında 2008 yılında işgücüne katılım oranında Türkiye'de 56. sırada iken 2013 yılında 74. sıraya gerilediği görülmektedir. İstihdam oranında da 2008 yılında Kahramanmaraş ili 57. sırada iken 2013 yılında 75. sıraya gerilemiştir. 2008 yılında Türkiye'de en yüksek işsizlik oranına sahip 7. il konumundadır.

3.7.TR63 Bölgesinde Kurulan-Kapanan Şirket Sayılar

TOBB istatistiklerine göre 2017 yılında Türkiye'de kurulan yabancı ortak sermayeli şirket sayısı 6.731'dir. Bu şirketlerin 2.808'i Türkiye, 1.202'si Suriye, 508'i Suudi Arabistan ortaklıdır. Kurulan 6.731 yabancı ortak sermayeli şirketin 964'ü anonim, 5.767'si limited şirkettir. Bu şirketlerin 823'ü Belirli bir mala tahsis edilmemiş mağazalardaki toptan ticaret, 607'si İkamet amaçlı olan veya ikamet amaçlı olmayan binaların inşaatı, 426'sı Gayrimenkul acenteleri sektöründe kurulmuştur. Kurulan yabancı ortak sermayeli şirketlerin toplam sermayelerinin % 55,03'ünü yabancı sermayeli ortak payını oluşturmaktadır.

Tablo 45. Hatay İlinde Kurulan, Kapanan İşyeri İstatistikleri

	Yıllar	Şirket	Koop.	Gerçek Kişi Tic. İşl.
Kapanan	2010	85	20	365
	2011	110	14	283
	2012	123	26	853
	2013	134	15	203
	2014	122	22	181
	2015	92	13	152
	2016	93	7	195
	2017	107	6	381
Kurulan	2010	586	15	359
	2011	723	20	545
	2012	418	9	669
	2013	536	14	978
	2014	636	17	840
	2015	797	9	578
	2016	806	7	492
	2017	1.060	6	480
Tasfiye	2010	140	31	-
	2011	220	36	-
	2012	175	23	-
	2013	183	34	-
	2014	112	7	-
	2015	89	8	-
	2016	114	14	-
	2017	81	10	-

Kaynak: TOBB

Hatay ilinde 2010-2017 döneminde her yıl ortalama olarak 108 şirket kapanıp, 139 şirket tasfiye edilirken, yine her yıl ortalama olarak 695 yeni şirket kurulumu gerçekleşmiştir. Kurulan şirketlerin Türkiye'ye oranı ise % 1,2'dir.

Tablo 46. Kahramanmaraş İlinde Kurulan, Kapanan İşyeri İstatistikleri

	Yıllar	Şirket	Koop.	Gerçek Kişi Tic. İşl.
Kapanan	2010	31	18	271
	2011	37	16	397
	2012	44	25	228
	2013	43	13	190
	2014	33	16	341
	2015	31	20	222
	2016	40	14	184
	2017	50	21	125
Kurulan	2010	387	11	509
	2011	355	11	534
	2012	218	11	647
	2013	324	18	605
	2014	422	14	769
	2015	585	9	513
	2016	462	6	465
	2017	442	8	402
Tasfiye	2010	50	35	-
	2011	73	36	-
	2012	52	17	-
	2013	43	26	-
	2014	19	18	-
	2015	35	22	-
	2016	0	0	-
	2017	42	2	-

Kaynak: TOBB

Kahramanmaraş ilinde 2010-2017 döneminde her yıl ortalama olarak 38 şirket kapanıp, 39 şirket tasfiye edilirken, yine her yıl ortalama olarak 399 yeni şirket kurulumu gerçekleşmiştir.

Tablo 47. Osmaniye İlinde Kurulan, Kapanan İşyeri İstatistikleri

	Yıllar	Şirket	Koop.	Gerçek Kişi Tic. İşl.
Kapanan	2010	36	9	95
	2011	30	9	97
	2012	42	8	76
	2013	53	3	66
	2014	28	8	52
	2015	40	2	41
	2016	35	7	54
	2017	18	4	34
Kurulan	2010	174	4	105
	2011	184	5	183
	2012	108	2	202
	2013	112	1	170
	2014	128	4	277
	2015	200	3	120
	2016	205	3	156
	2017	185	4	137
Tasfiye	2010	31	16	-
	2011	68	8	-
	2012	52	7	-
	2013	40	13	-
	2014	49	9	-
	2015	28	4	-
	2016	23	5	-
	2017	15	2	-

Kaynak: TOBB

Osmaniye ilinde 2010-2017 döneminde her yıl ortalama olarak 35 şirket kapanıp, 38 şirket tasfiye edilirken, yine her yıl ortalama olarak 162 yeni şirket kurulumu gerçekleşmiştir.

3.8.TR63 Bölgesi Sosyal Güvenlik Verileri

Genel bir yaklaşım ile istihdam edilenler ve işsizlerin toplamı olarak ifade edilen işgücü, üretimin en önemli aracıdır. Gelişmiş ya da az gelişmiş tüm ekonomilerde üzerinde hassasiyetle durulan potansiyel bir sorun alanı olan istihdam, ülkeler açısından ekonomik yapı üzerinde olduğu kadar sosyal yapı üzerinde de önemli etkilere sahiptir.

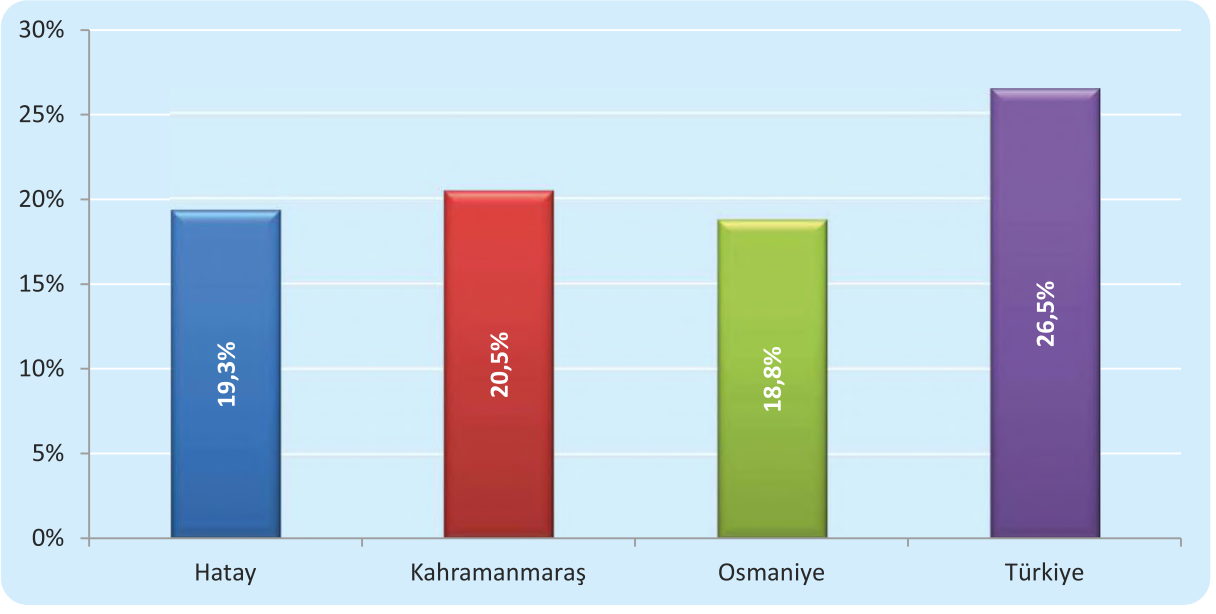
Tablo 48. TR63 Bölgesinde Sosyal Güvenlik Kapsamında Aktif Çalışan Kişi Sayısı, 2016

	(4-1/a)	(4-1/b)	(4-1/c)	Toplam
Hatay	193.701	57.060	49.915	300.676
Kahramanmaraş	158.785	32.820	36.283	227.888
Osmaniye	63.104	16.594	18.289	97.987
Türkiye	15.355.158	2.794.132	2.982.548	21.131.838

Kaynak: SGK

2016 yılında Hatay ilinde Sosyal Güvenlik kapsamında aktif olarak çalışan toplam 300.676 kişi, Kahramanmaraş'ta 227.888 kişi ve Osmaniye ilinde 91.467 kişi bulunmaktadır. Hatay ilinde aktif çalışanların % 16,6'sı emekli sandığına dâhil olup memurları ifade ederken % 19'u BAĞ-KUR'a dahil olup işyeri sahipleri ile tarımsal faaliyetlerde bulunanları ifade etmekte ve % 64,4'ü de SSK sistemine dahil olup kamu veya özel sektörde çalışan işçileri ifade etmektedir. Kahramanmaraş ilinde aktif çalışanların % 16'sı emekli sandığına dâhil olup memurları ifade ederken % 14,4'ü BAĞ-KUR'a dahil olup işyeri sahipleri ile tarımsal faaliyetlerde bulunanları ifade etmekte ve % 69,7'si de SSK sistemine dahil olup kamu veya özel sektörde çalışan işçileri ifade etmektedir. Osmaniye ilinde aktif çalışanların % 18,7'si emekli sandığına dâhil olup memurları ifade ederken % 16,9'u BAĞ-KUR'a dahil olup işyeri sahipleri ile tarımsal faaliyetlerde bulunanları ifade etmekte ve % 64,4'si de SSK sistemine dahil olup kamu veya özel sektörde çalışan işçileri ifade etmektedir.

Şekil 26. Sosyal Güvenlik Kapsamında Aktif Çalışanların İl Nüfusuna Oranı, 2016

Kaynak: SGK

2016 yılı TR63 Bölgesindeki illerde sosyal güvenlik kapsamındaki aktif çalışanların toplam il nüfusuna oranı sırasıyla Hatay ilinde %19,3, Kahramanmaraş ilinde %20,5 ve Osmaniye ilinde %18,8 olup TR63 Bölgesindeki illerinde bu oran Türkiye ortalamasının altında kalmaktadır.

Tablo 49. Hatay İlinde Çalışan Sayısına Göre İşyeri Büyüklüğü Dağılımı, 2016

Çalışan Sayısı	İşyeri Sayısı	Yüzde
1-9	18.876	86,5%
10-49	2.551	11,7%
50-99	234	1,1%
100-249	109	0,5%
250+	45	0,2%
Toplam	**21.815**	**100,0%**

Kaynak: SGK

Hatay ilinde 2016 yılında Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK)'na kayıtlı toplam 21.815 işyeri mevcuttur. Bu işyerlerinin 18.876 adedi 10 kişiden az personel çalışmakta olup bu sayı toplam işyerinin %86,5'ine karşılık gelmektedir. Hatay'da 154 adet işyeri ise 100'den fazla personel istihdam etmekte olup toplam 45 işyeri KOBİ sınıfını aşmaktadır.

Tablo 50. Kahramanmaraş İlinde Çalışan Sayısına Göre İşyeri Büyüklüğü Dağılımı, 2016

Çalışan Sayısı	İşyeri Sayısı	Yüzde
1-9	12.383	84,2%
10-49	1.897	12,9%
50-99	206	1,4%
100-249	153	1,0%
250+	74	0,5%
Toplam	**14.713**	**100,0%**

Kaynak: SGK

Kahramanmaraş ilinde 2016 yılında Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK)'na kayıtlı toplam 14.713 işyeri mevcuttur. Bu işyerlerinin 12.383 adedi 10 kişiden az personel çalışmakta olup bu sayı toplam işyerinin %84,2'sine karşılık gelmektedir. Kahramanmaraş'ta 227 adet işyeri ise 100'den fazla personel istihdam etmekte olup toplam 74 işyeri KOBİ sınıfını aşmaktadır.

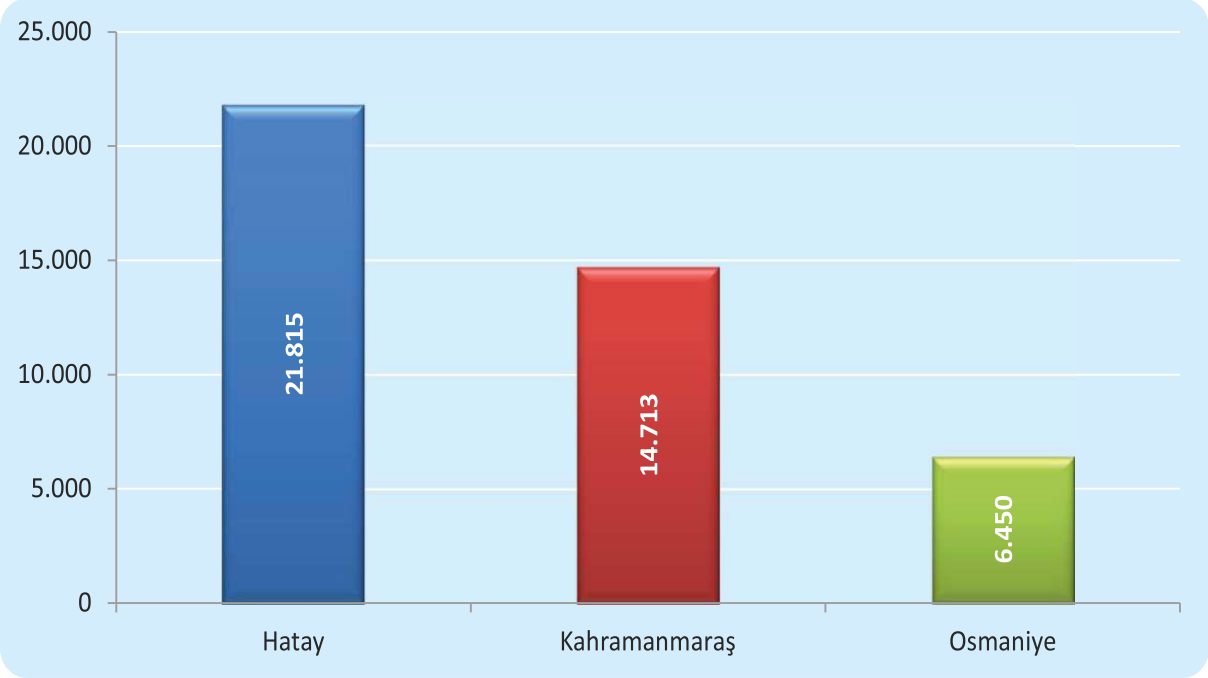
Tablo 51. Osmaniye İlinde Çalışan Sayısına Göre İşyeri Büyüklüğü Dağılımı, 2016

Çalışan Sayısı	İşyeri Sayısı	Yüzde
1-9	5.464	84,7%
10-49	836	13,0%
50-99	80	1,2%
100-249	55	0,9%
250+	15	0,2%
Toplam	**6.450**	**100,0%**

Kaynak: SGK

Osmaniye ilinde 2016 yılında Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK)'na kayıtlı toplam 6.450 işyeri mevcuttur. Bu işyerlerinin 5.464 adedi 10 kişiden az personel çalışmakta olup bu sayı toplam işyerinin %84,7'sine karşılık gelmektedir. Osmaniye'de 70 adet işyeri ise 100'den fazla personel istihdam etmekte olup toplam 15 işyeri KOBİ sınıfını aşmaktadır.

Şekil 27. TR63 Bölgesi İllerinde SGK'ya Kayıtlı İşyeri Sayısı, 2016

Kaynak: TÜİK

2016 yılı SGK verilerine göre TR63 Bölgesindeki illerde toplam işyeri sayısı verilmiş olup b kapsamda Hatay ilinde 21.815 aktif işyeri, Kahramanmaraş ilinde 14.713 ve Osmaniye ilinde 6.450 işyeri bulunmaktadır.

Tablo 52. Hatay İlinde Faaliyet Gruplarına Göre İşyeri ve Sigortalı Sayısı, 2016

Faaliyet Grubu	İşyeri sayısı	Sigortalı sayısı	Sigortalı Oranı
Bina İnşaatı	2.297	16.076	10,2%
Perakende Tic.(Mot.Taşıt.Onar.Har)	4.183	15.134	9,6%
Kara Taşıma.Ve Boru Hattı Taşıma.	2.147	14.601	9,3%
Ana Metal Sanayi	99	12.142	7,7%
Eğitim	424	8.722	5,5%
Bina Ve Çevre Düzenleme Faaliyet.	590	8.647	5,5%
Toptan Tic.(Mot.Taşıt.Onar.Hariç)	1.500	5.949	3,8%
Yiyecek Ve İçecek Hizmeti Faal.	1.124	5.161	3,3%
İnsan Sağlığı Hizmetleri	327	4.899	3,1%
Büro Yönetimi, Büro Desteği Faal.	855	4.484	2,8%
Taşıma.İçin Depolama Ve Destek.Fa.	319	4.102	2,6%
Özel İnşaat Faaliyetleri	600	3.821	2,4%
Bina Dışı Yapıların İnşaatı	201	3.772	2,4%
Güvenlik Ve Soruşturma Faaliyet.	224	3.641	2,3%
Fabrik.Metal Ürün.(Mak.Tec.Har)	339	3.565	2,3%
Gıda Ürünleri İmalatı	594	2.931	1,9%
Toptan Ve Per.Tic.Ve Mot.Taşıt.On.	598	2.555	1,6%
Kamu Yön.Ve Savunma,Zor.Sos.Güv.	37	2.473	1,6%
Hukuki Ve Muhasebe Faaliyetleri	594	1.790	1,1%
Üye Olunan Kuruluş Faaliyetleri	174	1.779	1,1%
Metalik Olmayan Ürünler İma.	183	1.669	1,1%
Makine Ve Ekipman İmalatı	63	1.471	0,9%
Konaklama	185	1.468	0,9%
Mimarlık Ve Mühendislik Faaliyeti	272	1.455	0,9%
Mobilya İmalatı	351	1.440	0,9%
Makine Ve Ekipman.Kurulumu Ve On.	206	1.363	0,9%
Bitkisel Ve Hayvansal Üretim	204	1.246	0,8%
Kauçuk Ve Plastik Ürünler İm.	149	1.244	0,8%
Elk.Gaz,Buhar Ve Hava.Sis.Üret.Da.	84	1.244	0,8%
Atık Maddelerin Değerlendirilmesi	39	1.221	0,8%
Motorlu Kara Taşıtı Ve Römork İm.	36	1.133	0,7%
Ağaç, Ağaç Ürünleri Ve Mantar Ür.	252	1.055	0,7%
Bilgi Hizmet Faaliyetleri	12	1.018	0,6%
Diğer Sektörler	2.553	14.188	9,0%
Toplam	**21.815**	**157.459**	**100,0%**

Kaynak: SGK

Ekonomik Faaliyetlerin İstatistik sınıflamasına göre Hatay ilinde SGK'ya kayıtlı olarak bulunan işletmelerin ve sigortalıların rakamları yukarıdaki tabloda verilmiş olup Hatay ilinde sigortalıların %10,2'si inşaat sektöründe bulunurken %9,3'ü taşımacılık sektöründe ve %7,7'si ana metal sanayi sektöründe istihdam edilmektedir. Hatay ili gastronomi bakımından önde gelen illerden olup yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetinde bulunan işletmelerde Hatay ilinde toplam sigortalıların %3,3'ünü oluşturmaktadır. Mobilyacılık ve ağaç işleri sektörü birlikte düşünüldüğünde toplam sigortalıların %1,5'i bu sektörlerde istihdam edilmektedir.

Tablo 53. Kahramanmaraş İlinde Faaliyet Gruplarına Göre İşyeri ve Sigortalı Sayısı, 2016

Faaliyet Grubu	İşyeri sayısı	Sigortalı sayısı	Sigortalı Oranı
Tekstil Ürünleri İmalatı	261	31.605	22,9%
Bina İnşaatı	1.695	15.309	11,1%
Perakende Tic.(Mot.Taşıt.Onar.Har)	2.784	9.843	7,1%
Bina Ve Çevre Düzenleme Faaliyet.	366	7.118	5,2%
Eğitim	323	6.226	4,5%
Fabrik.Metal Ürün.(Mak.Tec.Har)	447	5.047	3,7%
Gıda Ürünleri İmalatı	528	5.004	3,6%
Kara Taşıma.Ve Boru Hattı Taşıma.	1.252	4.622	3,4%
Bina Dışı Yapıların İnşaatı	200	4.432	3,2%
Elk.Gaz,Buhar Ve Hava.Sis.Üret.Da.	187	3.609	2,6%
Yiyecek Ve İçecek Hizmeti Faal.	663	3.353	2,4%
Büro Yönetimi,Büro Desteği Faal.	266	2.888	2,1%
Toptan Tic.(Mot.Taşıt.Onar.Hariç)	672	2.825	2,0%
İnsan Sağlığı Hizmetleri	202	2.810	2,0%
Özel İnşaat Faaliyetleri	358	2.722	2,0%
Giyim Eşyaları İmalatı	129	2.305	1,7%
Metalik Olmayan Ürünler İma.	163	2.170	1,6%
Güvenlik Ve Soruşturma Faaliyet.	107	2.014	1,5%
Kömür Ve Linyit Çıkartılması	6	1.226	0,9%
Kamu Yön.Ve Savunma,Zor.Sos.Güv.	40	1.213	0,9%
Atık Maddelerin Değerlendirilmesi	35	1.157	0,8%
Gayrimenkul Faaliyetleri	865	1.149	0,8%
Toptan Ve Per.Tic.Ve Mot.Taşıt.On.	342	1.121	0,8%
Kağıt Ve Kağıt Ürünleri İmalatı	11	1.051	0,8%
Bitkisel Ve Hayvansal Üretim	167	1.043	0,8%
Diğer Sektörler	2.644	15.967	11,6%
Toplam	**14.713**	**137.829**	**100,0%**

Kaynak: SGK

Kahramanmaraş ilinin ekonomik faaliyetlere göre SGK'ya kayıtlı işyeri ve sigortalı sayıları tabloda verilmiş olup bu kapsamda toplam sigortalıların %22,9'u tekstil sektöründe istihdam edilirken %11,1'i inşaat sektöründe ve %3,7'si fabrikasyon metal ürünleri (metal mutfak eşya sektörü) imalatı sektöründe istihdam edilmektedir.

Tablo 54. Osmaniye İlinde Faaliyet Gruplarına Göre İşyeri ve Sigortalı Sayısı, 2016

Faaliyet Grubu	İşyeri sayısı	Sigortalı sayısı	Sigortalı Oranı
Bina İnşaatı	613	7.053	13,8%
Perakende Tic.(Mot.Taşıt.Onar.Har)	1.395	5.020	9,8%
Ana Metal Sanayi	44	4.241	8,3%
Eğitim	197	3.973	7,8%
Bina Ve Çevre Düzenleme Faaliyet.	251	3.558	7,0%
Tekstil Ürünleri İmalatı	32	2.727	5,3%
Kara Taşıma.Ve Boru Hattı Taşıma.	544	2.337	4,6%
Bina Dışı Yapıların İnşaatı	94	1.696	3,3%
Toptan Tic.(Mot.Taşıt.Onar.Hariç)	365	1.639	3,2%
Yiyecek Ve İçecek Hizmeti Faal.	354	1.603	3,1%
Fabrik.Metal Ürün.(Mak.Tec.Har)	119	1.475	2,9%
İnsan Sağlığı Hizmetleri	87	1.437	2,8%
Gıda Ürünleri İmalatı	237	1.313	2,6%
Özel İnşaat Faaliyetleri	157	1.190	2,3%
Diğer Sektörler	1.961	11.915	23,3%
Toplam	**6.450**	**51.177**	**100,0%**

Kaynak: SGK

Osmaniye ilinin ekonomik faaliyetlere göre SGK'ya kayıtlı işyeri ve sigortalı sayıları tabloda verilmiş olup bu kapsamda toplam sigortalıların %13,8'i inşaat sektöründe istihdam edilirken %8,3'ü ana metal sanayi sektöründe %5,3'ü tekstil sektöründe istihdam edilmektedir.

3.9. TR63 Bölgesi Çalışma ve İş Kurumu (İŞKUR) Verileri

İŞKUR verilerine göre 2016 yılı içerisinde Türkiye toplam nüfusunun % 4,1'inin yaşadığı ve işe katılmama oranlarında Türkiye'de son sıralarda yer alan TR63 Bölgesinde; İŞKUR'a kayıtlı işgücü ve işsiz sayısının Türkiye içerisindeki oranında 2012-2016 yılları arasında artış meydana gelmiştir. Bununla birlikte işe yerleştirme sayılarını incelediğimizde 2016 yılında miktar olarak artış meydana gelse dahi Türkiye içerisinde İŞKUR'a kayıtlı işe yerleştirme sayıları içerisindeki oranında düşüş meydana gelmiştir.

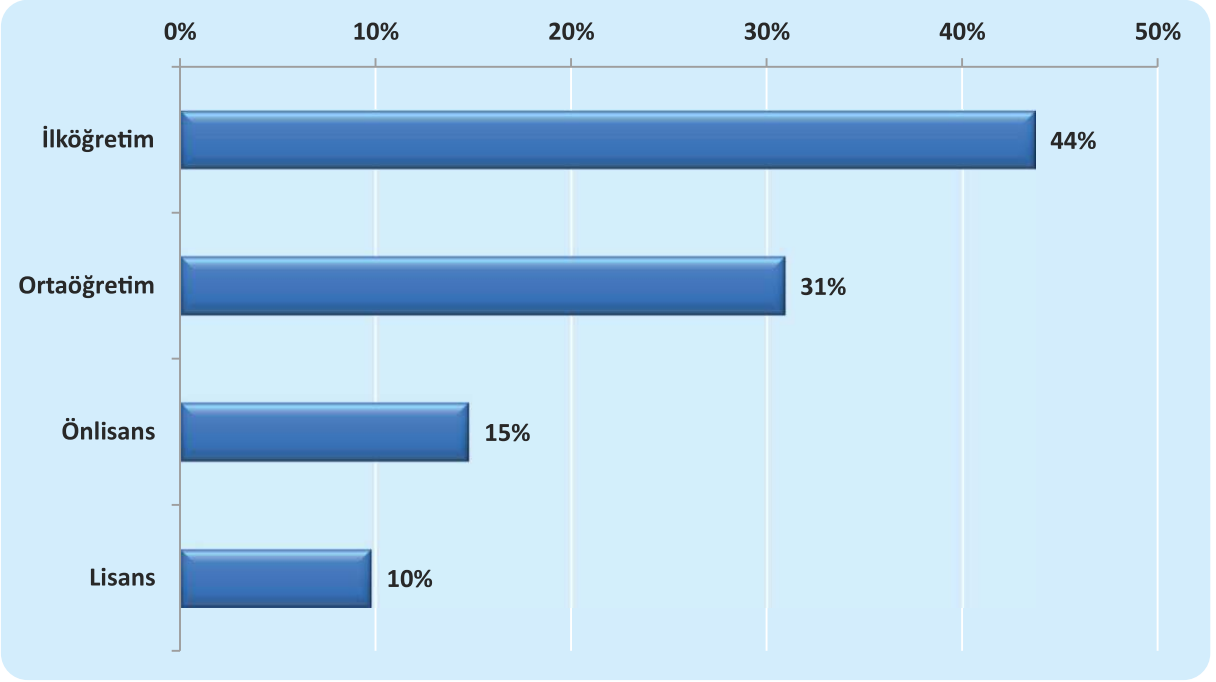
Tablo 55. Hatay İli İŞKUR'a Kayıtlı İş Arayanlar

	Yıl	Kayıtlı İşgücü	Kayıtlı İşsizler	Yıl İçinde Alınan Açık İş	Yıl İçinde İşe Yerleştirme	Yıl İçinde Yapılan Başvuru
Hatay	2010	26.363	24.923	1.905	1.621	24.293
	2011	46.099	42.096	3.910	3.384	28.344
	2012	72.508	51.864	7.360	5.263	40.932
	2013	94.926	56.724	15.450	5.539	42.530
	2014	101.941	60.168	8.262	1.904	40.535
	2015	109.346	24.354	11.862	5.432	45.066
	2016	84.756	54.399	6.977	1.962	60.854

Kaynak: İŞKUR

2010-2016 yılları arasında Hatay ilindeki mevcut İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayılarında artış meydana gelirken işverenler tarafından talep edilen iş sayısı ve işe yerleştirme sayıları bakımından da artış meydana gelmiştir. Ancak 2016 yılında Hatay ilinde işe yerleştirmeler oldukça düşmüştür.

Şekil 28. Hatay İlinde İşe Yerleştirilenlerin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı, 2016

Kaynak: İŞKUR

Hatay ilinde İŞKUR tarafından işe yerleştirilenlerin eğitim durumuna göre dağılımı incelendiğinde 2016 yılında istihdam edilenlerin %44'ü ilköğretim mezunu, %31'i ortaöğretim mezunu, %15'i önlisans ve %10'u da lisans mezunudur.

Tablo 56. Hatay İlinde Mesleklere Göre Açık İş Sayıları, 2016

Meslekler	Açık İş Sayıları
Beden İşçisi (Genel)	976
Temizlik Görevlisi	498
Satış Danışmanı	410
Ön Muhasebeci	311
Sekreter	246
Büro Memuru (Genel)	229
Döner Ustası	225
Garson (Servis Elemanı)	210
Filtre İmal İşçisi	135
Pazarlamacı	117

Kaynak: İŞKUR

Hatay ilinde işverenlerin en çok ihtiyaç duyduğu meslekler yukarıdaki tabloda gösterilmiştir. Hatay ilinde 2016 yılında 6 bin 977 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, kayıtlı işsizlerde ve başvuru sayılarında olduğu gibi ilk sırada 976 kişilik açık işe sahip Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının %14'ünü oluşturmaktadır. Ardından ise Temizlik Görevlisi ve Satış Danışmanı meslekleri takip etmiştir.

Tablo 57. Hatay İlinde Mesleklere Göre İşe Yerleştirmeler, 2016

Meslekler	İşe Yerleşenler
Beden İşçisi (Genel)	379
Filtre İmal İşçisi	129
Satış Danışmanı	104
Sekreter	72
Temizlik Görevlisi	72
Büro Memuru (Genel)	72
Ön Muhasebeci	61
Bilgisayarlı Muhasebe Elemanı	59
Şoför - Yük Taşınma	46
Güvenlik Görevlisi	41

Kaynak: İŞKUR

Hatay ilinde 379 kişiyle işe yerleştirmeyle Beden İşçisi (Genel) mesleği ile ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının yüzde19,3'ünü oluşturmaktadır. Bu mesleği Filtre İmal İşçisi, Satış Danışmanı meslekleri takip etmektedir.

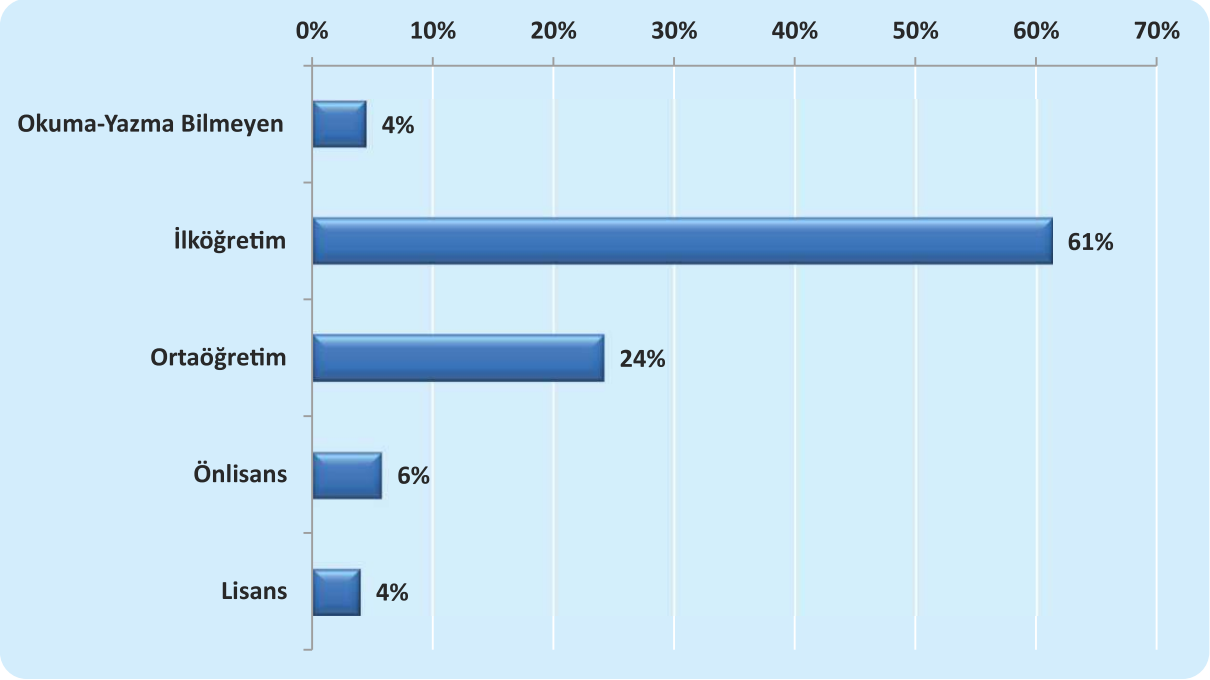
Tablo 58. Kahramanmaraş İli İŞKUR'a Kayıtlı İş Arayanlar

	Yıl	Kayıtlı İşgücü	Kayıtlı İşsizler	Yıl İçinde Alınan Açık İş	Yıl İçinde İşe Yerleştirme	Yıl İçinde Yapılan Başvuru
Kahramanmaraş	2010	20.617	18.459	2.414	1.855	18.484
	2011	27.365	23.385	6.880	4.431	16.149
	2012	42.665	27.457	11.312	7.919	29.039
	2013	63.106	33.935	21.328	16.013	40.721
	2014	80.185	44.802	21.552	11.683	40.977
	2015	89.475	19.123	27.153	44.842	39.422
	2016	68.443	38.693	31.971	14.233	51.907

Kaynak: İŞKUR

2010-2016 yılları arasında Kahramanmaraş ilindeki mevcut İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayılarında artış meydana gelirken işverenler tarafından talep edilen iş sayısı ve işe yerleştirme sayıları bakımından da artış meydana gelmiştir. Ancak 2016 yılında Hatay ilinde işe yerleştirmeler oldukça düşmüştür.

Şekil 29. Kahramanmaraş İlinde İşe Yerleştirilenlerin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı, 2016

Kaynak: İŞKUR

2010-2016 yılları arasında Kahramanmaraş ilindeki mevcut İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayılarında artış meydana gelirken işverenler tarafından talep edilen iş sayısı ve işe yerleştirme sayıları bakımından da artış meydana gelmiştir. Ancak 2016 yılında Hatay ilinde işe yerleştirmeler oldukça düşmüştür.

Tablo 59. Kahramanmaraş İlinde Mesleklere Göre Açık İş Sayıları, 2016

Meslekler	Açık İş Sayıları
Beden İşçisi (Genel)	18.892
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	2.207
Örgü Makinası Operatörü	1.015
Konfeksiyon İşçisi	901
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	677
Satış Danışmanı	521
Diğer Fırıncılar, Pastacılar ve Şekerleme İmalat İşçileri	311
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	309
Temizlik Görevlisi	247
Pazarlamacı	246

Kaynak: İŞKUR

Kahramanmaraş ilinde işverenlerin en çok ihtiyaç duyduğu meslekler yukarıdaki tabloda gösterilmiştir. Kahramanmaraş ilinde 2016 yılında 31 bin 2971 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, kayıtlı işsizlerde ve başvuru sayılarında olduğu gibi ilk sırada 18 bin 892 kişilik açık işe sahip Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının yüzde 59,1'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) ve Örgü Makinası Operatörü meslekleri takip etmiştir.

Tablo 60. Kahramanmaraş İlinde Mesleklere Göre İşe Yerleştirmeler, 2016

Meslekler	İşe Yerleşenler
Beden İşçisi (Genel)	10.433
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	1.420
Diğer Fırıncılar, Pastacılar ve Şekerleme İmalat İşçileri	258
Örgü Makinası Operatörü	154
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	163
Satış Danışmanı	136
Open End Makinesi Operatörü	105
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	100
Konfeksiyon İşçisi	96
Sekreter	76

Kaynak: İŞKUR

Kahramanmaraş ilinde 10 bin 433 işe yerleştirmeyle Beden İşçisi (Genel) mesleği ile ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının yüzde 73,3'ünü oluşturmaktadır. Bu mesleği İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Diğer Fırıncılar, Pastacılar ve Şekerleme İmalat İşçileri meslekleri takip etmektedir. Kadınlarda da işe yerleştirme mesleklere göre genel işe yerleştirme sayılarıyla benzerlik göstermektedir.

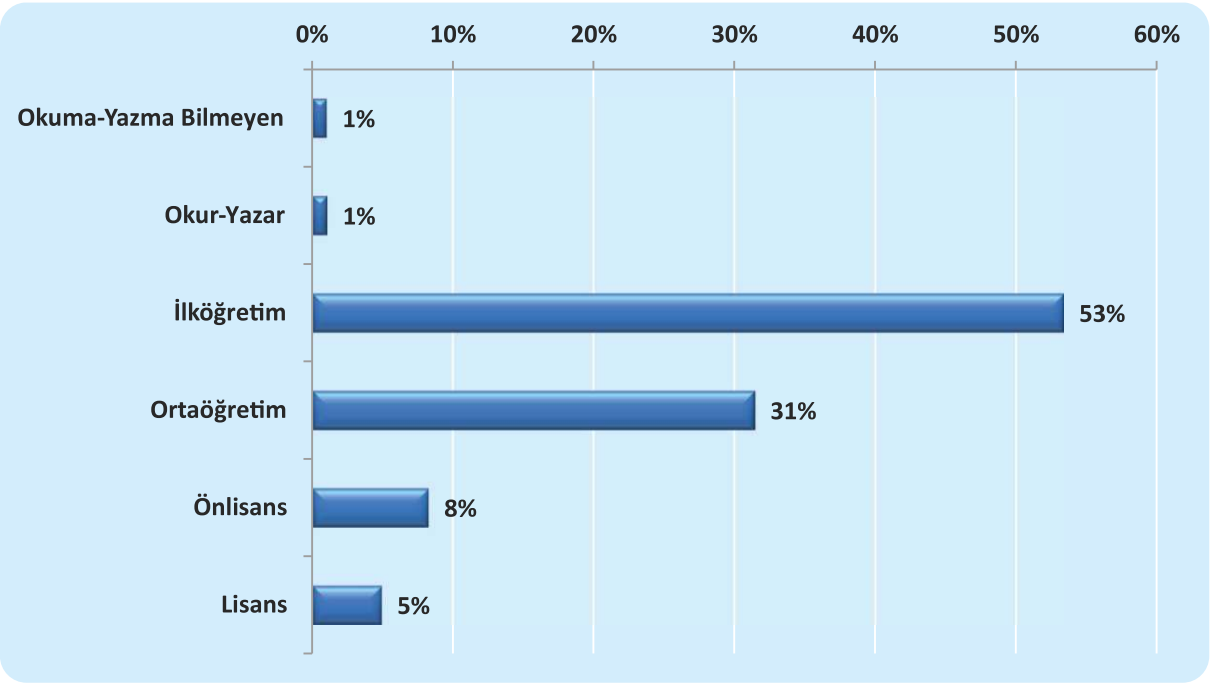
Tablo 61. Osmaniye İli İŞKUR'a Kayıtlı İş Arayanlar

	Yıl	Kayıtlı İşgücü	Kayıtlı İşsizler	Yıl İçinde Alınan Açık İş	Yıl İçinde İşe Yerleştirme	Yıl İçinde Yapılan Başvuru
Osmaniye	2010	8.658	7.588	1.870	1.488	8.271
	2011	17.013	14.818	3.826	2.261	14.861
	2012	27.008	20.551	4.800	2.915	16.670
	2013	35.846	25.027	5.353	2.763	17.257
	2014	38.013	24.518	7.128	3.088	17.437
	2015	43.542	9.526	10.411	15.781	21.421
	2016	35.696	19.987	10.772	4.623	25.325

Kaynak: İŞKUR

2010-2016 yılları arasında Osmaniye ilindeki mevcut İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayılarında artış meydana gelirken işverenler tarafından talep edilen iş sayısı ve işe yerleştirme sayıları bakımından da artış meydana gelmiştir. Ancak 2016 yılında Hatay ilinde işe yerleştirmeler oldukça düşmüştür.

Şekil 30. Osmaniye İlinde İşe Yerleştirilenlerin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı, 2016

Kaynak: İŞKUR

Osmaniye ilinde İŞKUR tarafından işe yerleştirilenlerin eğitim durumuna göre dağılımı incelendiğinde 2016 yılında istihdam edilenlerin %1'ü okuma-yazma bilmemektedir. İşe yerleştirilenlerin %53'ü ilköğretim mezunu, %31'i ortaöğretim mezunu, %8'i önlisans ve %5'i de lisans mezunudur.

Tablo 62. Osmaniye İlinde Mesleklere Göre Açık İş Sayıları, 2016

Meslekler	Açık İş Sayıları
Beden İşçisi (Genel)	2.362
Satış Danışmanı	1.270
Tır - Çekici Şoförü	678
Endüstriyel ve Yapısal Çelik Konstrüksiyon İşçisi	465
Elektrikçi (Genel)	429
Kamyon Şoförü	346
Boru Kaynakçısı	335
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	281
Temizlik Görevlisi	279
Güvenlik Görevlisi	243

Kaynak: İŞKUR

Osmaniye ilinde işverenlerin en çok ihtiyaç duyduğu meslekler yukarıdaki tabloda gösterilmiştir. Osmaniye ilinde 2016 yılında 10 bin 772 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, kayıtlı işsizlerde ve başvuru sayılarında olduğu gibi ilk sırada 2 bin 362 tane açık işe sahip "Beden İşçisi (Genel)" mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının %21,9'unu oluşturmaktadır. Bu mesleği "Satış Danışmanı" ve "Tır-Çekici Şoförü" meslekleri takip etmiştir.

Tablo 63. Osmaniye İlinde Mesleklere Göre İşe Yerleştirmeler, 2016

Meslekler	İşe Yerleşenler
Beden İşçisi (Genel)	1.022
Endüstriyel ve Yapısal Çelik Konstrüksiyon İşçisi	365
Boru Kaynakçısı	329
Elektrikçi (Genel)	321
Temizlik Görevlisi	184
Makine Montaj İşçisi	163
Tır - Çekici Şoförü	149
Metal Mamuller Montaj İşçisi	138
Güvenlik Görevlisi	129
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	115

Kaynak: İŞKUR

Osmaniye ilinde 1.022 tane işe yerleştirmeyle "Beden İşçisi (Genel)" mesleği ile ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının %22,1'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği "Endüstriyel ve Yapısal Çelik Konstrüksiyon İşçisi", "Boru Kaynakçısı" meslekleri takip etmektedir. Kadınlar en çok "Beden İşçisi (Genel)", "Temizlik Görevlisi" ve "Satış Danışmanı" mesleklerinde işe yerleştirilirken, erkekler ise en çok "Beden İşçisi (Genel)", "Endüstriyel ve Yapısal Çelik Konstrüksiyon İşçisi" ve "Boru Kaynakçısı" mesleklerinde işe yerleştirilmiştir.

4. Genel Değerlendirme

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmakta olup işgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK, SGK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır. İl düzeyinde yayımlanan en son veri olan 2013 yılı verilerine göre Hatay ilinde İşgücüne Katılım Oranı yüzde 45,9; İstihdam Oranı yüzde 40,3 ve İşsizlik Oranı yüzde 12,2 olarak gerçekleşmiştir. Kahramanmaraş ilinde İşgücüne Katılım Oranı yüzde 47; İstihdam Oranı yüzde 41,5 ve İşsizlik Oranı yüzde 11,6 olarak gerçekleşmiştir. Osmaniye ilinde İşgücüne Katılım Oranı yüzde 43,9; İstihdam Oranı yüzde 37,8 ve İşsizlik Oranı yüzde 14 olarak gerçekleşmiştir. Bu oranlarla birlikte Hatay, Kahramanmaraş ve Osmaniye illeri; işgücüne katılma oranı ve istihdam oranı bakımından Türkiye ortalamasının altında bulunmaktadır. Ancak işsizlik oranı bakımından Türkiye ortalamasının üstündedir. 2013 yılında Türkiye'de işsizlik oranı yüzde 10 olarak gerçekleşmiştir.

TR63 Bölgesi İşgücü Piyasası raporunun, Arz ve Talep Araştırması çerçevesinde en önemli amaçlarından bir tanesi en genel anlamıyla aktif işgücü politikalarının tümüne veri sağlamaktır. İşgücü piyasasında özellikle talep açısından ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerini tespit etmek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliğin giderilmesine yönelik politika ve önerilerin geliştirilmesinde önem arz etmektedir. Dolayısıyla bu raporun bulguları raporun veri sağlama kapasitesi ve ihtiyaçların tespitine yönelik katkı ve öneriler açısından değerlendirilebilir.

TR63 Bölgesi İşgücü Piyasası raporunda derlenen verilerin analizleri sonucunda ortaya çıkan önemli bulgular bu raporun ilk üç bölümünde özetlenmiştir. TR63 Bölgesi işgücü istihdam ve işsizlik oranlarında düzey 2 bölgeleri arasında son sıralarda yer almaktadır. TR63 Bölgesinde işgücü piyasasının sayısal verilerle desteklenmiş bu genel durumundan hareketle bölgenin istihdamını artırmak üzere aşağıdaki öneriler değerlendirilmelidir.

TR63 bölgesinde tarım, tekstil ve ana metal sanayi sektörünün ağırlığından ötürü bu sektörde meydana gelecek olası daralma tarımdan ayrılan kesimin kente göç etmesine neden olabilir. Bu nedenle, tarım sektöründen ayrılan kişiler ve özellikle kadınlar göz önüne alınarak bu bireylerin istihdamını sağlayacak eğitim faaliyetleri düzenlenmesi de gerekmektedir.

Mesleki ve teknik eğitim; iş piyasasında insanlara belirli bir işi yapmak veya bir mesleği kazandırarak ihtiyaç duyulan çalışmaların yerine getirilmesi için gerekli olan bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazandırmayı amaçlamaktadır. Bu kapsamda mesleki ve teknik eğitim, istihdam ve sosyal politikaların merkezinde yer almaktadır. Mesleki eğitim merkezleri, çıraklık eğitimi uygulama kapsamına alınan il ve meslek dallarında aday çırak, çırak, kalfa ve ustalara eğitim vermek ve çeşitli meslek kursları açmak suretiyle sanayinin ihtiyaç duyduğu nitelikli ara insan gücünü yetiştirmek amacıyla açılan eğitim kurumlarıdır. Bu kapsamda 2016 yılında Hatay ilinde 539 adet mesleki eğitim kursu açılmış ve elli binden fazla kişi kursu tamamlayarak bu eğitimlerden faydalanmıştır.

İşgücü piyasasında kadınların istihdama katılım oranlarını yükseltmek amacıyla hedef kitlesi kadınlar olan eğitim programları düzenlenmesi önem arz etmekte olup gençlerin de istihdama katılım oranlarını artırmak amacıyla mesleki eğitim programları çerçevesinde, örgün öğretimden ayrılan genç nüfusu ve açık iş taleplerini birlikte değerlendirerek, işgücü piyasasına dâhil edecek şekilde eğitim başlıkları belirlenmelidir. Aktif işgücü piyasası politikaları kapsamında gerektiği takdirde mesleki eğitim kurslarına katılımı artıracak teşvik politikaları uygulanmalıdır. Ayrıca dezavantajlı grubun işgücüne katılımını ve istihdamını artırmak için kontenjanları dolduramayan işverenler ile işbirliği yapılarak uygun mesleki eğitim programları hazırlanmalıdır.

Girişimcilik, toplumların gelişmesinde önemli bir yere sahip olmasıyla özellikle içinde yaşadığımız bilgi ve iletişim çağında girişimci ve girişimciliğin önemi daha da artmaktadır. Çünkü girişimcilik ekonomik kalkınma, sosyal ve toplumsal gelişme ile istihdam oluşturmanın temel faktörü olarak değerlendirilmektedir.

Hatay ili gelişme potansiyeli yüksek illerden birisi olması sebebiyle gelişen sektörlerin istihdama sunacağı katkıda paralellik göstermektedir. Hatay ilinde tarım ve turizm sektörleri doğal kaynaklara sahip sektörler olup bunun yanı sıra imalat sanayi sektörlerinden metal ürünleri imalatı, gıda ürünleri imalatı, mobilya ve ayakkabıcılık sektörleri de potansiyel gelişmeye paralel olarak istihdama katkı sunması beklenmektedir.

Özellikle imalat, inşaat ve diğer sektörlerde beklenen istihdam artışına yönelik bu sektörde faaliyet gösteren işyerleri ile yakın ilişki kurularak oluşması beklenen eleman ihtiyacını gidermek üzere eğitimler ve araştırmalar yapılmalıdır.

DOĞU AKDENİZ KALKINMA AJANSI

Telefon : +90 (326) 225 14 15
Faks : +90 (326) 225 14 52
E-Posta : bilgi@dogaka.gov.tr
Web : www.dogaka.gov.tr
Adres : Haraparası Mh. Yavuz Sultan Selim Cd. Birinci Tabakhane Sk. No:20 - **Antakya / HATAY**

HATAY YATIRIM DESTEK OFİSİ

Telefon : +90 (326) 212 25 76
Faks : +90 (326) 225 14 52
E-Posta : hydo@dogaka.gov.tr
Web : www.hataydayatirim.com
Adres : Haraparası Mah. Yavuz Sultan Selim Cad. 1. Tabakhane Sk. No:20 - **Antakya / HATAY**

KAHRAMANMARAŞ YATIRIM DESTEK OFİSİ

Telefon : +90 (344) 231 14 17
Faks : +90 (344) 231 14 18
E-Posta : kydo@dogaka.gov.tr
Web : www.kahramanmarastayatirim.com
Adres : Yenişehir Mahallesi 74.002 Sokak No:3 - **Dulkadiroğlu / KAHRAMANMARAŞ**

OSMANİYE YATIRIM DESTEK OFİSİ

Telefon : +90 (328) 888 00 00
Faks : +90 (328) 888 00 01
E-Posta : oydo@dogaka.gov.tr
Web : www.osmaniyedeyatirim.com
Adres : Rauf Bey Mh. 9545. Sk. Lider Plaza İş Merkezi Kat: 4 Daire: 14 - **Merkez/OSMANİYE**